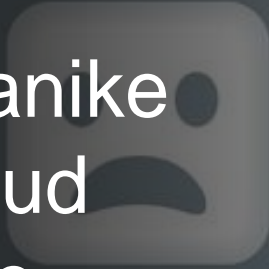

KANTAR EMOR

Eesti elanike
hinnangud
arstiabile

Aruanne

Sisukord

1.	Sissejuhatus	3
2.	Põhitulemused	6
3.	Üldine hinnang tervishoiule ja riiklikule tervisekindlustusele ning kokkupuude tervishoiusüsteemiga	10
4.	Perearsti ja pereõe teenuste kasutamine	20
5.	Eriarsti teenuste kasutamine	34
6.	Hambaarsti teenuste kasutamine	44
7.	Erakorralise meditsiini osakonna teenuste kasutamine	56
8.	Retseptiravimid	62
9.	Riiklik Terviseportaal	68
10.	Tervishoiu rahastamine	74
11.	Lisad	80
	Projekti meeskond	84

1

Sissejuhatus

Uuringu eesmärk ja metoodika

Uuringu eesmärk

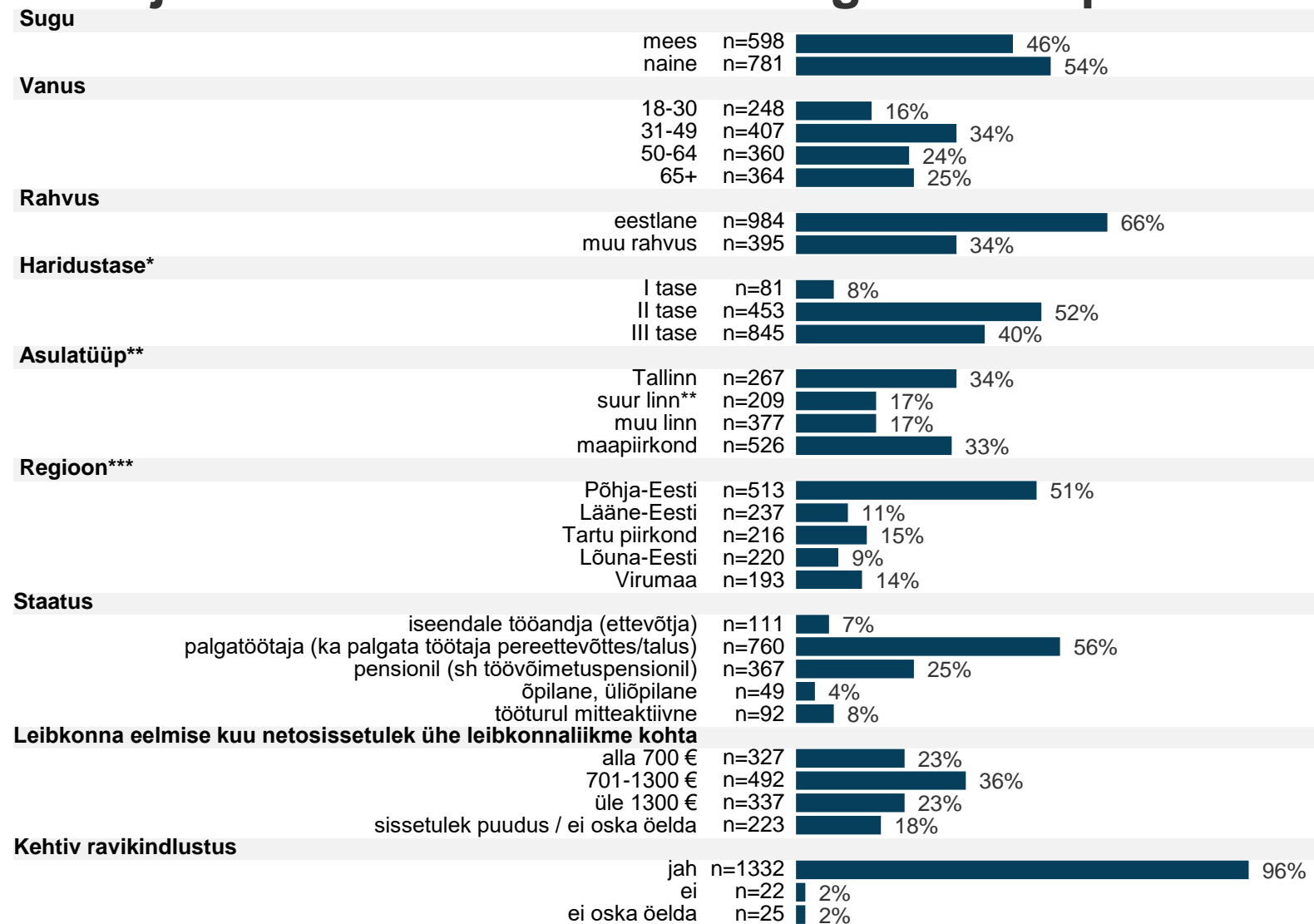
- Uuringu eesmärk oli mõõta Eesti elanike hinnanguid Eestis pakutavale arstiabile ning tervishoiukorraldusele. Selle raames küsiti lisaks üldistele hinnanutele tagasisidet erinevatele tervishoiuteenustele, retseptiravimite kasutamisele, riiklikule Terviseportaalile ja tervishoiu rahastamisele.
- Uuringu sihtrühmaks on vähemalt 18-aastased Eesti alalised elanikud. Enne 2024. aastat olid sihtrühmaks 15-aastased ja vanemad Eesti elanikud.
- Uuringu tellija on Eesti Tervisekassa. Tulemuste omandiõigus kuulub uuringu tellijale

Uuringu metoodika

- Uuringu käigus küsitleti 1379 Eesti elanikku vanuses 15+ (üldkogum 1 106 808 inimest*).
- Uuringu valim on esinduslik maakonna, asulatüübi, soo, vanuserühmade, rahvuse ja haridustaseme lõikes.
- Küsitlustöö toimus ajavahemikus 2. detsembrist 18. detsembrini 2024.
- Andmekogumine toimus kombineeritult veebi- ja telefoniküsitluse meetodil. 28% küsitlusest toimus telefoniküsitlusena, sealhulgas agiilse telefoniküsitlusena ehk SMS-kutsetele vastas 10% valimist ning 72% veebiküsitlusena.
- Küsitlusele oli võimalik vastata nii eesti kui ka vene keeles.
- Aruandes on uuringu tulemusi võrreldud ennekõike 2022.- 2023. aastal läbi viidud uuringu tulemustega; osade teemade puhul on esitatud pikem ajaline trend. Aruandes välja toodud statistiliselt olulised erinevused (aruande kokkuvõtetes - „keskmisest enam...“) sotsiaaldemograafiliste rühmade vahel baseeruvad Hii-ruut statistikul ning on esitatud usaldusnivool vähemalt 95%.

* Statistikaameti andmed seisuga 01.01.2024

Vastajate kaalutud sotsiaaldemograafiline profiil 2024 % kõikidest vastajatest, n=1379

N tähistab vastajate tegelikku arvu sihtrühmas ehk vastajate hulka kaalumata kujul. Siin ja edaspidi on vastajate arvud esitatud kaalumata kujul, protsentjaotused aga kaalutud andmetest.

* I tase - põhiharidus või alla selle, II tase - üldkeskharidus, kutsekeskharidus või kutseõpe põhihariduse või keskhariduse baasil, III tase - keskeriharidus keskhariduse baasil, kõrgharidus

** Suur linn = Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve

*** Põhja-Eesti = Harju-, Rapla- ja Järvamaa
Lääne-Eesti = Hiiu-, Saare-, Pärnu- ja Läänemaa
Tartu piirkond = Tartu- ja Jõgevamaa
Lõuna-Eesti = Põlva-, Võru-, Valga-, Viljandimaa
Virumaa = Lääne- ja Ida-Virumaa

2

Põhitulemused

Põhitulemused 1

- **Eesti tervishoiusüsteemi ehk arstiabi korraldusega on rahul 50%** (vea piire arvestades 47-54%) elanikest. Alates 2021. aastast tasapisi langenud rahulolu tase on viimase aastaga langenud olulisel määral (2023: 63%).
- **Arstiabi kättesaadavust** peab heaks või pigem heaks **41%** (37-45%) Eesti elanikest ning ka see näitaja on võrreldes 2023. aastaga oluliselt vähenenud (2023: 54%).
- **Eesti riikliku tervisekindlustusega** on väga rahul või pigem rahul 54% (50-58%) elanikest, sh väga rahul on 10%. Rahulolu, mis 2020-2021. aastal oli 74-75% tasemel on nüüd langenud 2018. aasta tasemele (58%).
- Viimase 12 kuu jooksul on ühel või teisel moel **Eesti tervishoiusüsteemiga kokku puutunud 97%** (96-98%) 18-aastastest ja vanematest Eesti elanikest. Kõige sagedamini on **ostetud retseptiravimeid (82%)**. **Perearsti** on külastanud 62%, **hambaarsti 58% või eriarsti 54%** elanikest.

PEREARST → viimase 12 kuu jooksul on vastuvõtul käinud 62%.

- **Viimasel perearsti vastuvõtul pakutud arstiabiga jäi väga või üldiselt rahule 77%** elanikest. Suurem osa (78%) neist leidis, et perearst selgitas tervises seisundiga seotut ja ravivõimalusi kergesti arusaadaval moel ning kaasas neid ravi ja hoolduse otsustesse nii palju, kui nad soovisid (63%). Tervikuna on **69% elanikest** veendunud, et nende **perearst suudab neid enamikes terviseküsimustes aidata** ning nende osakaal on alates 2015. aastast madalaim.
- **Perearstiabi kättesaadavusega** ehk perearsti või -õe vastuvõtule pääsemise kiirusega jäi rahule 74% elanikest. See näitaja jätkab langustrendi.
- **Ööpäevaringse perearsti nõuandetelefoni 1220** tuntus on 89% ning sellele on helistanud 38% elanikest. Need näitajad ei ole aastaga muutunud.

PEREÕDE → viimase 12 kuu jooksul on iseseisval vastuvõtul käinud 33%.

- Nendest, kes on pereõe iseseisval vastuvõtul käinud, 85% jäid viimase visiidiga rahule. Rahulolu pereõega on veidi kõrgem kui perearstiga.

ERARST → viimase 12 kuu jooksul on vastuvõtul käinud 54%.

- **56%** eriarsti külastanutest pidid vastuvõttu ootama **enam kui kuu aega pärast broneeringu tegemist, sh 34% ootasid üle kahe kuu**. Viimane näitaja on kuue aasta kõrgeimal tasemel. 19% said alates broneeringu tegemisest eriarsti vastuvõtule kuni 7 tööpäevaga. Eriarsti vastuvõtule pääsemise kiirusega jäi väga või pigem rahule 42% patsientidest. Nende osakaal on alates 2022. aastast langenud.
- **Viimase eriarsti visiidiga jäi rahule 85%** patsientidest. 85% neist leidsid, et eriarst selgitas tervises seisundiga seotut ja ravivõimalusi kergesti arusaadavalt ning 73% leidsid, et arst kaasas neid ravi ja hoolduse otsustesse nii palju kui nad soovisid. **42% patsientidest tõi seoses viimase eriarsti külastusega välja vähemalt ühe probleemi** ning nende osakaal on aastaga oluliselt kasvanud. Kõige enam valmistas probleeme tasuline vastuvõtt (22%) ning see, et eriarst asub liiga kaugel (17%).
- Eriarsti teenuste eest on valmis maksma 52% elanikest.

Põhitulemused 2

HAMBAARST → viimase 12 kuu jooksul vastuvõtul käinud 58%.

- Kõige suuremaks takistuseks soovitava sagedusega hambaarsti juures käimisele on tõusnud **majanduslikud põhjused** (43%). Kaebuste puudumine on taandunud teisele kohale (30%).
- **Viimase hambaarsti külastusega jäi rahule 86% elanikest**; sealhulgas viimase 12 kuu jooksul hambaarsti külastanutest 94%. Hambaravi eest on valmis maksta 52% elanikest, kel on valmidus arstiabi eest ise tasuda.
- 77% lapsevanematest ütlesid, et viimase aasta jooksul on nende pere kuni 19-aastane laps **käinud hambaarsti juures** kas vanemaga või iseseisvalt. Need, kelle laps käib hambaarsti juures harvem kui kord aastas, toovad kõige sagedamini põhjuseks kaebuste puudumist (31%), kuid võrreldes eelmise aastaga mainiti enam ka majanduslikke põhjuseid (14%).

ERAKORRALISE MEDITSIINI OSAKOND → viimase 12 kuu jooksul külastanud 22%.

- **Õhtu- või öötundidel ilmneva ootamatu terviseprobleemi korral eelistaks 53% elanikest omal käel hakkama saada ning 18% eelistaks pöörduda EMO-sse.**
- Kõige sagedamini satuti erakorralise meditsiini osakonda **ootamatu haigestumise või vigastuse tagajärjel (77%)**. See näitaja pole võrreldes eelmise aastaga muutunud. Oluliselt harvem mindi EMO-sse kuna see oli kiireim võimalus eriarsti vastuvõtule pääseda (11%), perearsti soovitusel (8%) või seetõttu, et see oli kiireim võimalus uuringutele pääseda (6%). Need näitajad ei ole viimasel neljal aastal oluliselt muutunud.

RETSEPTIRAVIMITE OSTMINE → viimase 12 kuu jooksul on ostnud 82%.

- **Viimasel korral apteegist retseptiravimit ostes pakkus apteeker soodsaima hinnaga ravimit 57%-le retseptiravimite ostjatest**, sh 14%-le neist küll pakuti soodsamat ravimit, kuid klient ise loobus sellest võimalusest. 34% ütlesid, et apteeker ei pakkunud neile soodsamaid valikuid. Nende osakaal, kellele soodsaima hinnaga ravimit pakuti, on küll veidi madalam kui aasta tagasi, kuid võrreldav varasemate aastate tasemega.
- Apteekri pakutud soodsama hinnaga retseptiravimit **ei soovitud osta** ennekõike seetõttu, et on harjumus/eelistus kasutada kas ühte kindlat ravimit/originaalravimit (45%) või usutakse, et originaalravim mõjub paremini (33%).
- 27% kõigist 18-aastastest ja vanematest ning 31% neist, kellele on retseptiravimeid viimase 12 kuu jooksul välja kirjutatud, on mingil põhjusel jätnud neile **väljakirjutatud ravimid välja ostmata**. Kõige sagedamini oli põhjuseks see, et haigus möödus ise (10%) või unustati ravimit osta (8%) .

Põhitulemused 3

RIIKLIK TERVISEPORTAAL

- Riiklikust Terviseportaalist **on kuulnud 92% Eesti elanikest, sealhulgas 84% on portaali vähemalt ühe korra külastanud**. Portaali tuntus on võrreldes eelmise aastaga samal tasemel, külastamine on veidi kasvanud.
- **Ennekõike on Terviseportaaali külastatud enda terviseandmete vaatamiseks** (80%). 44% on digiregistratuuris vaadanud/broneerinud arstiaja, 25% külastanud seda uudishimust ning 20% on portaali külastanud enda pereliikmete andmete vaatamiseks.
- Suur osa (88%) Terviseportaaali külastajatest peab selle kasutamist lihtsaks ning vaid 10% keeruliseks.

TERVISHOIU RAHASTAMINE

- 29% elanikest on ise kunagi arstiabi eest tasunud, et pääseda arsti juurde kiiremini või ilma saatekirjata.
- Pikkade järjekordade vältimiseks oleks **75% kõikidest eestimaalastest valmis midagi arstiabi eest maksma** ja nende osakaal ei ole aastaga muutunud. 67% oleksid valmis panustama kuni 100 eurot, sealhulgas 31% kuni 20 eurot. **15% ei ole nõus** arstiabi eest ise midagi maksma.
- Nende seas, kes on valmis midagi arstiabi eest maksma, on kõige suurem valmisolek maksta **koduõendusabi** (54%), **eriarstiabi** (52%) ja **hambaravi** (52%) eest.

3

Üldine hinnang tervishoiule ja riiklikule tervisekindlustusele ning kokkupuude tervishoiusüsteemiga

Kokkuvõte: üldine hinnang tervishoiusüsteemile ja kokkupuude sellega (1)

- Kõikidest Eesti elanikest vanuses 18+ on **Eesti tervishoiusüsteemi ehk arstiabi korraldusega rahul 50%** (vea piire arvestades 47-54%); **rahulolematuid on 49%**. Rahulolu on aastaga oluliselt langenud (13 protsendipunkti). Elanikkonna rahuloluhinnangud arstiabi korraldusele olid kõrgeimad 2020. aastal (72%) ja on alates 2021. aastast vähehaaval langenud. Sealhulgas on nüüdseks pea kaks korda vähenenud nende osakaal, kes on tervishoiusüsteemiga väga rahul (15%→7%). 2024. aasta sügisel oli avalikuses palju juttu tervishoiusüsteemi rahastamise raskustest, samuti kavandati mitmeid muudatusi senises hinnapoliitikas, mis toob 2025. aastal kaasa näiteks eriarsti visiiditasu ning haigla voodikoha tasu kasvu. Samal ajal on taustal pidev üldine elukalliduse kasv, sh kehtestati uusi makse ja maksutõuse.
- Statistiliselt keskmisest (50%) **enam on tervishoiusüsteemiga rahul** eestlased, 65-aastased ja vanemad mehed, Tartu piirkonna ja Lõuna-Eesti elanikud, suuremate linnade ja maapiirkondade elanikud ja need, kelle peres pole pidevat hooldust vajavaid isikuid.
- **Rahulolematuid** on keskmisest (49%) sagedamini muu rahvuse esindajate, 50-64-aastaste ja Tallinna elanike seas. Rahulolematust on enam nende leibkondade esindajate seas, kelle peres on pidevat hooldust vajavaid inimesi.
- **Arstiabi kättesaadavust** peab heaks või pigem heaks **41%** (37-45%) Eesti elanikest ning ka see näitaja on alates 2021. aastast tasapisi vähenenud (2020: 62% pidas kättesaadavust heaks). Suurem osa – 56% - elanikest peab arstiabi kättesaadavust halvaks või väga halvaks. Hinnangud arstiabi kättesaadavusele on aastaga oluliselt halvenenud (-13%) ning üle pika aja on enam neid, kes kättesaadavust heaks ei pea. Viimati olid näitajad sellisel tasemel aastatel 2014-2016.
- Keskmisest (41%) enam on neid, kes **hindavad arstiabi kättesaadavust Eestis heaks või pigem heaks**, 18-30-aastaste, eestlaste, Lõuna-Eesti ja maapiirkonna elanike seas.
- **Arstiabi kättesaadavuse osas kriitilisemad** on keskmisest (56%) sagedamini 50-64-aastased, muu rahvuse esindajad, Põhja-Eesti sh. Tallinna elanikud. Arstiabi kättesaadavuse osas on keskmisest enam etteheiteid neil, kellel on pidevat hooldust vajavaid leibkonnaliikmeid.
- **Rahulolu arstiabi kättesaadavusega on seotud rahuloluga tervishoiusüsteemiga**: 91% neist, kes peavad arstiabi kättesaadavust heaks või pigem heaks on tervishoiusüsteemiga rahul, samas kui neist, kes hindavad kättesaadavust halvaks, on rahul vaid 20%.

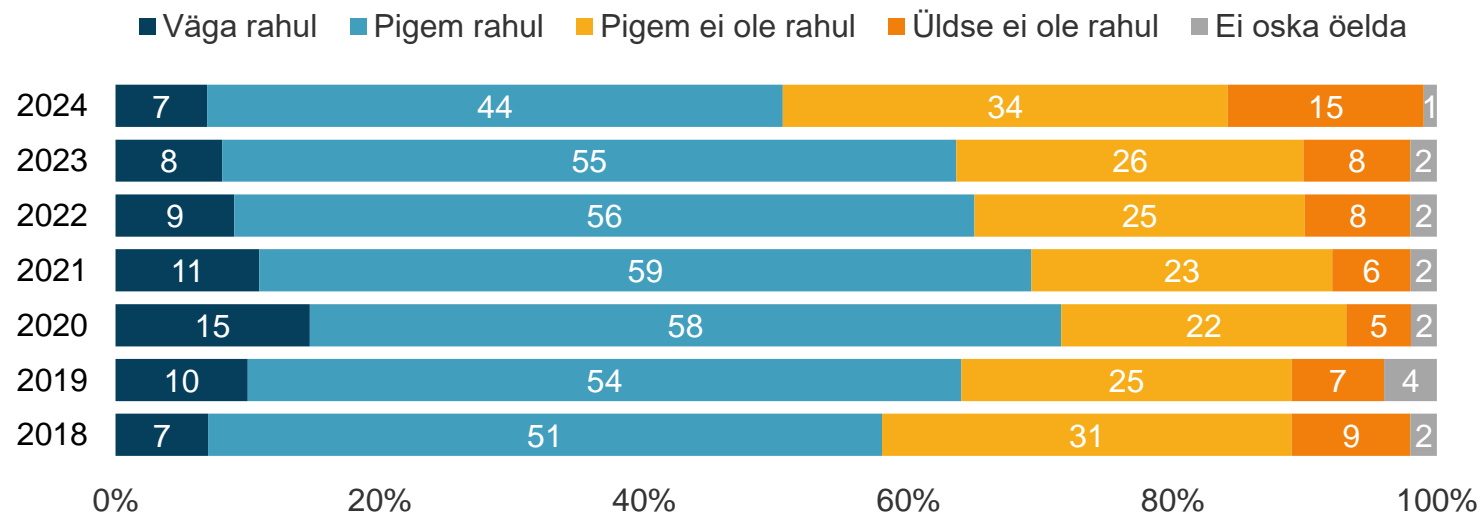
Kokkuvõte: üldine hinnang tervishoiusüsteemile ja kokkupuude sellega (2)

- **Eesti riikliku tervisekindlustusega** on väga või pigem rahul **54%** (50-58%) **Eesti elanikest** sh väga rahul on 10%. Rahulolu, mis 2020-2021. aastal oli 74-75% tasemel on nüüd langenud 2018. aastal tasemele (58%).
 - Riikliku tervisekindlustusega on **keskmisest sagedamini rahul** naised, eestlased, 18-30-aastased, Lõuna-Eesti ja linnaelanikud, kõrgema sissetulekuga, inimesed ning need, kelle peres pole pidevat hooldust vajavaid liikmeid.
 - **Keskmisest suuremat rahulolematust** tervisekindlustusega võib märgata meeste, 31-64-aastaste, muust rahvusest ja Tallinna elanike seas; samuti nende seas, kes kelle peres on pidevat hooldust vajavad isikud.
- Viimase 12 kuu jooksul on ühel või teisel moel **Eesti tervishoiusüsteemiga kokku puutunud 97% (96-98%) kõikidest Eesti elanikest**. Kõige sagedamini on **ostetud retseptiravimeid (82%)**. **Perearsti** on külastanud 62%, **hambaarsti** 58% ja **eriarsti** 54% elanikest. Need näitajad pole aastaga oluliselt muutunud.
 - **Pereõe iseseisval vastuvõtul** on käinud kolmandik (33%) elanikest.
 - **Vaktsineerimas** käinute osakaal on veelgi langenud (24%).
 - **Kaugvastuvõtu** vormis on arstiabi saanud 25% elanikest ning nende osakaal on viimasel kolmel aastal olnud sama.

Rahulolu tervishoiusüsteemi ehk arstiabi korraldusega Eestis 2018-2024

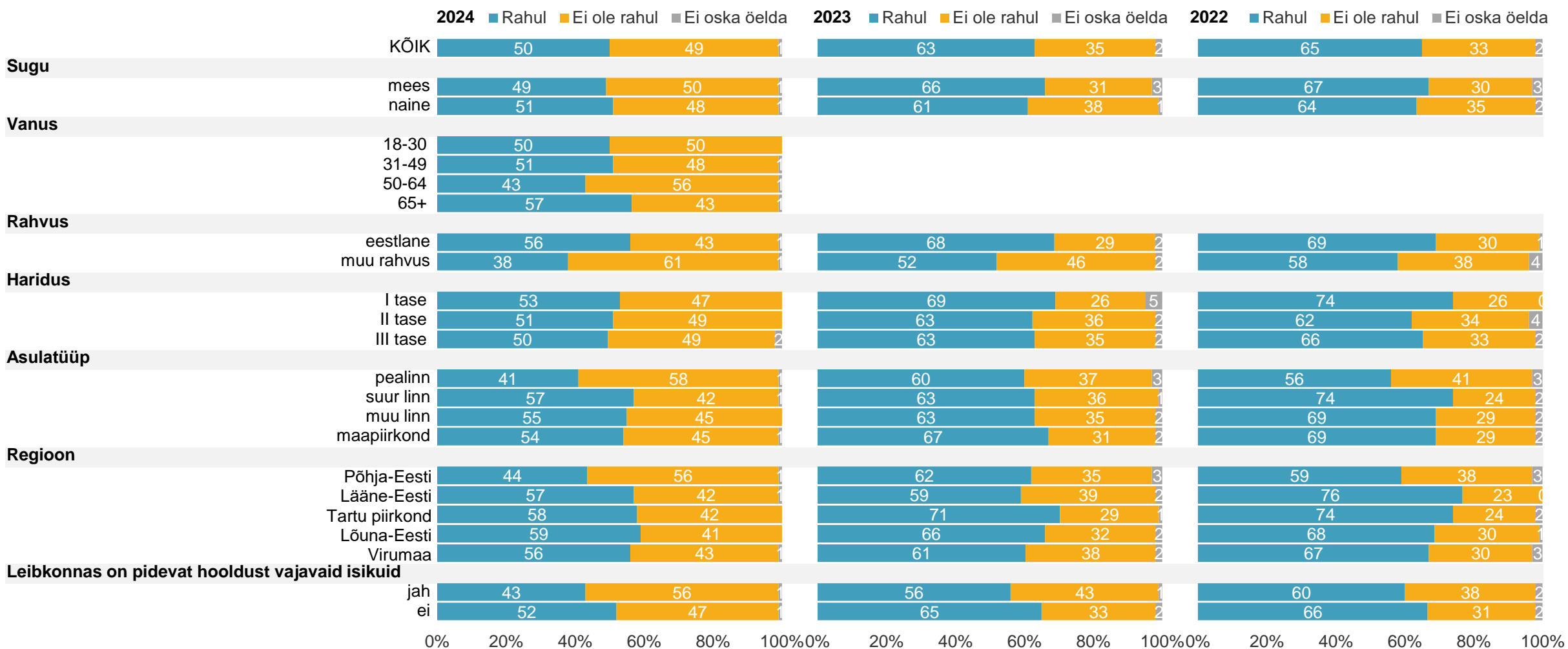
% kõikidest vastajatest, n=1379

K1. Kuivõrd rahul Te olete tervishoiusüsteemi ehk arstiabikorraldusega Eestis?

Rahulolu tervishoiusüsteemiga Eestis erinevates rahvastikurühmades 2022-2024

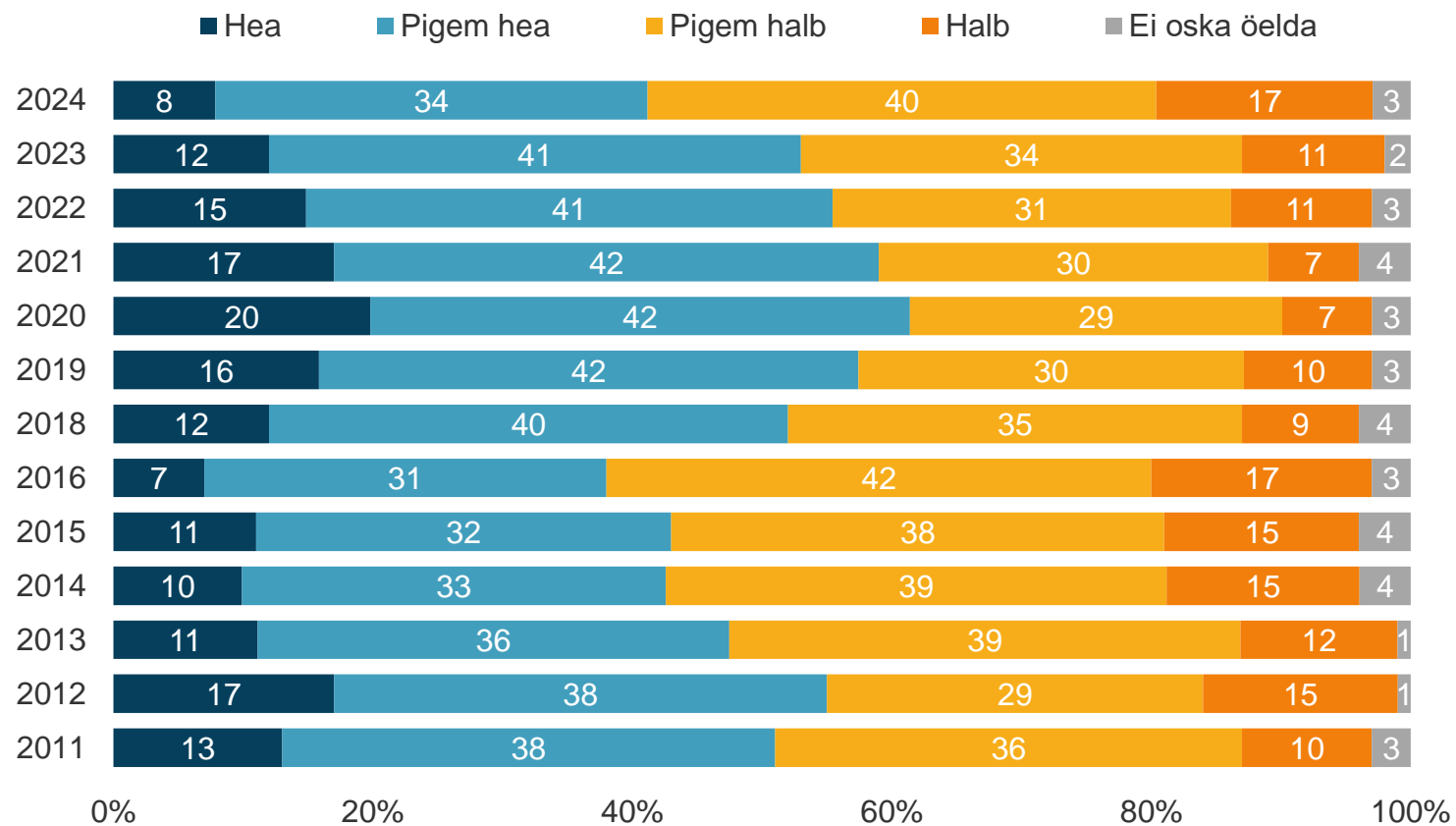
reaprotsent vastavast sihtrühmast

Hinnang arstiabi kättesaadavusele Eestis 2011-2024

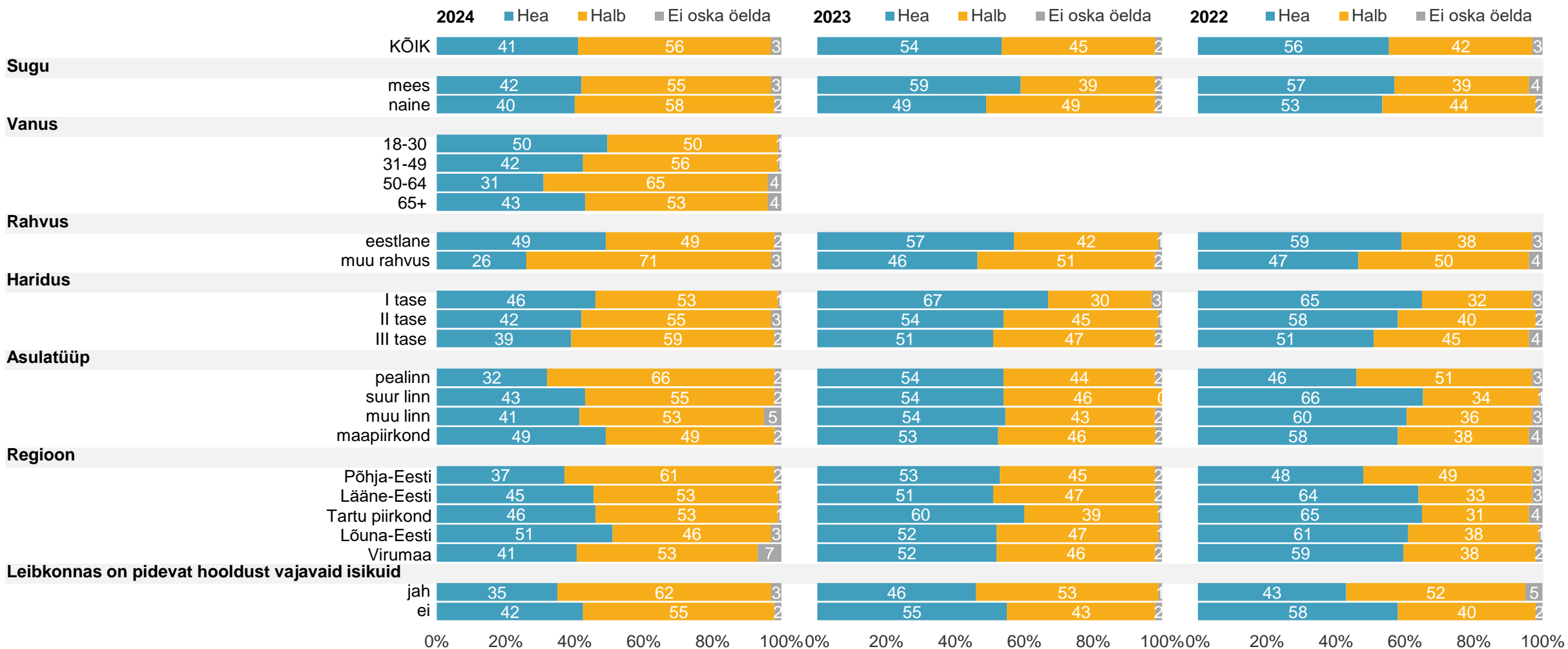
% kõikidest vastajatest, n=1379

K2. Milline on Teie arvates praegu arstiabi kättesaadavus Eestis?

Hinnang arstiabi kättesaadavusele erinevates rahvastikurühmades 2022-2024

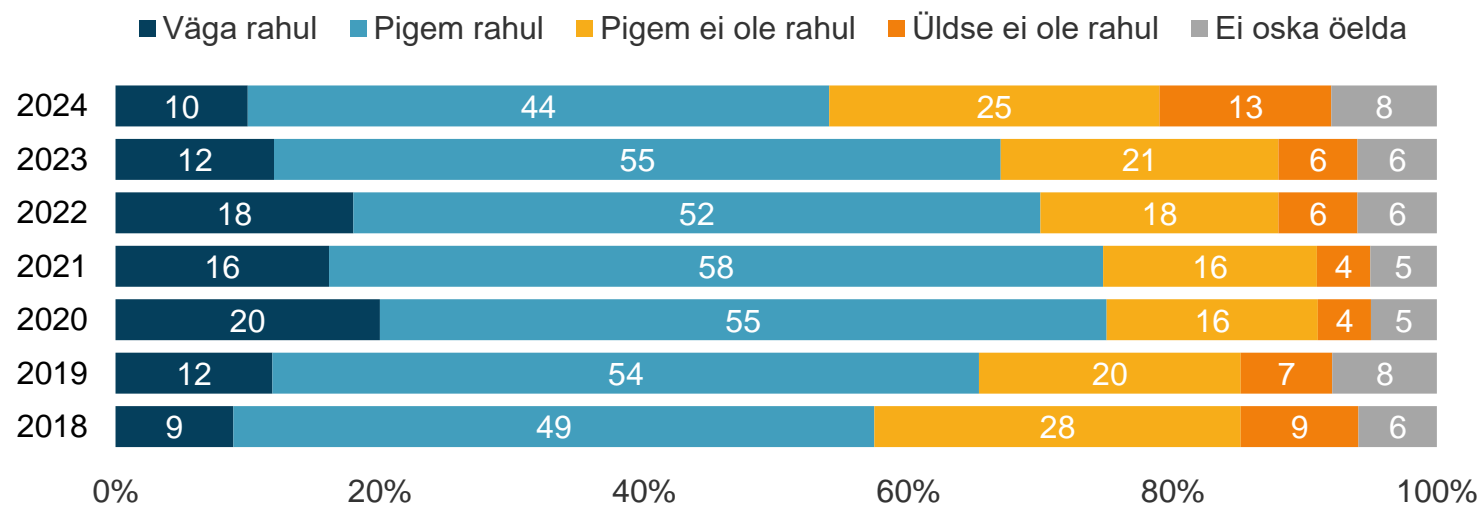
reaprotsent vastavast sihtrühmast

Rahulolu riikliku tervisekindlustusega 2018-2024

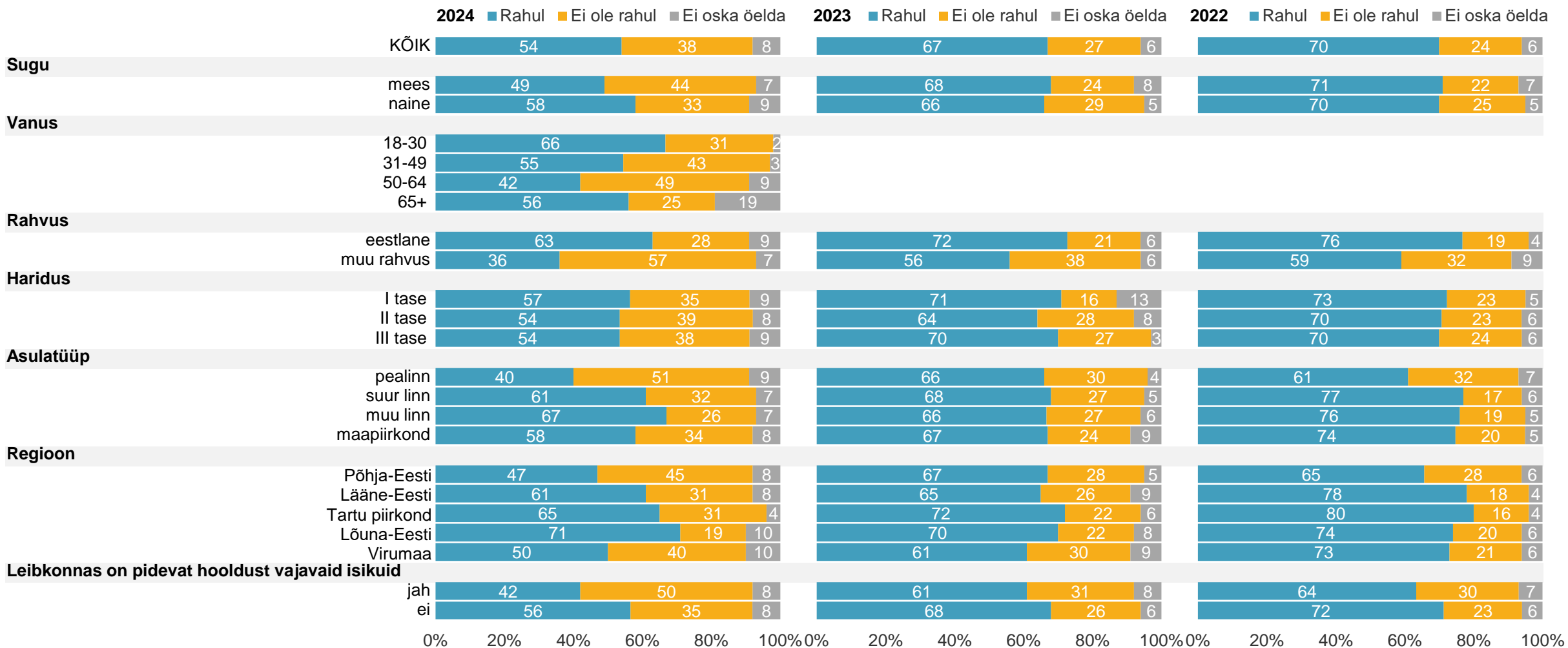
% kõikidest vastajatest, n=1379

K3. Kui rahul Te olete meie riikliku tervisekindlustusega?

Rahulolu riikliku tervisekindlustusega erinevates rahvastikurühmades 2022-2024

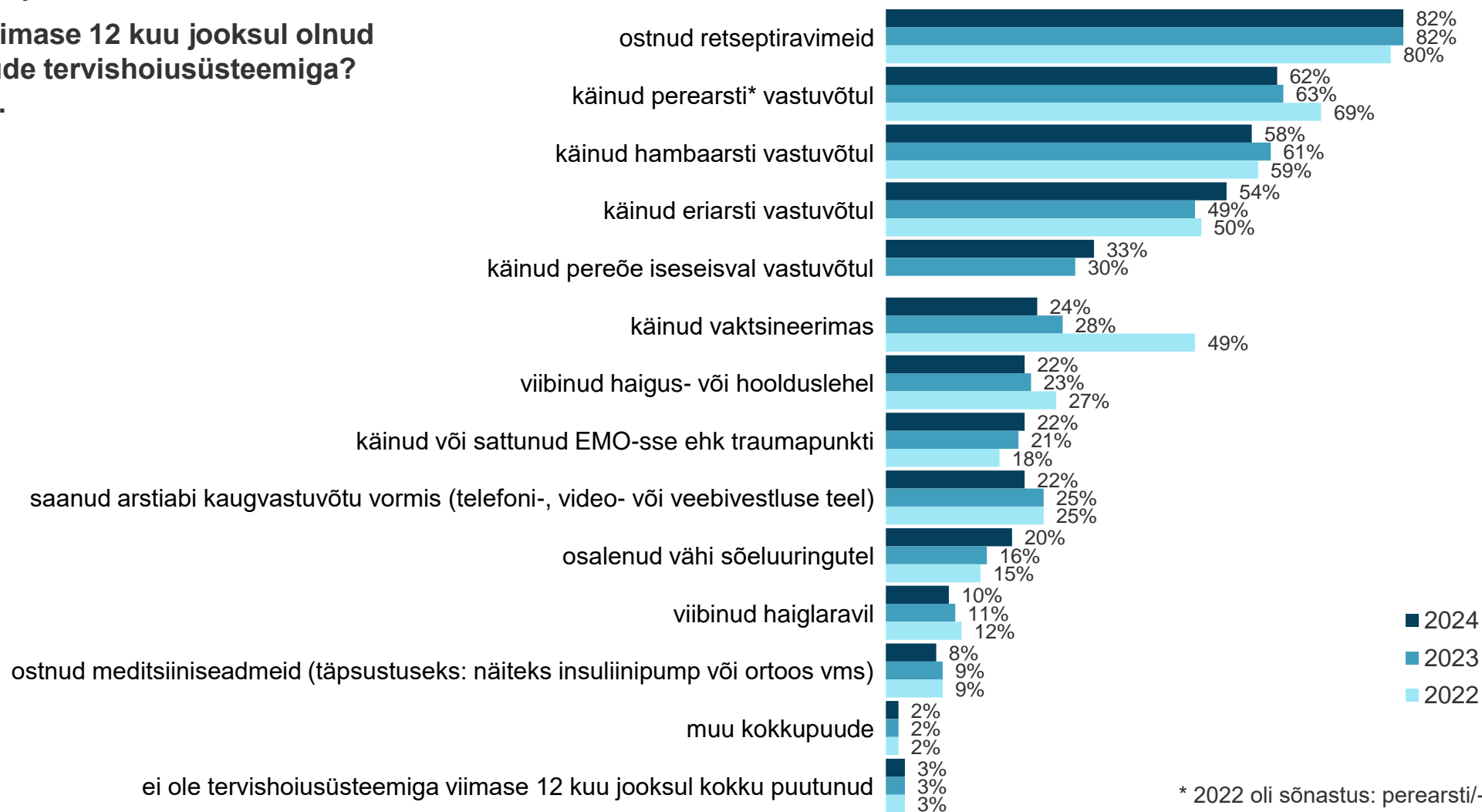
reaprotsent vastavast sihtrühmast

Kokkupuude tervishoiusüsteemiga viimase 12 kuu jooksul 2022-2024

% kõikidest vastajatest, n=1379

4. Milline on viimase 12 kuu jooksul olnud Teie kokkupuude tervishoiusüsteemiga? Kas Te olete ...

* 2022 oli sõnastus: perearsti/-õe vastuvõtul

4

Perearsti ja pereõe teenuste kasutamine

Kokkuvõte: perearsti ja pereõe teenuste kasutamine ning nendega rahulolu (1)

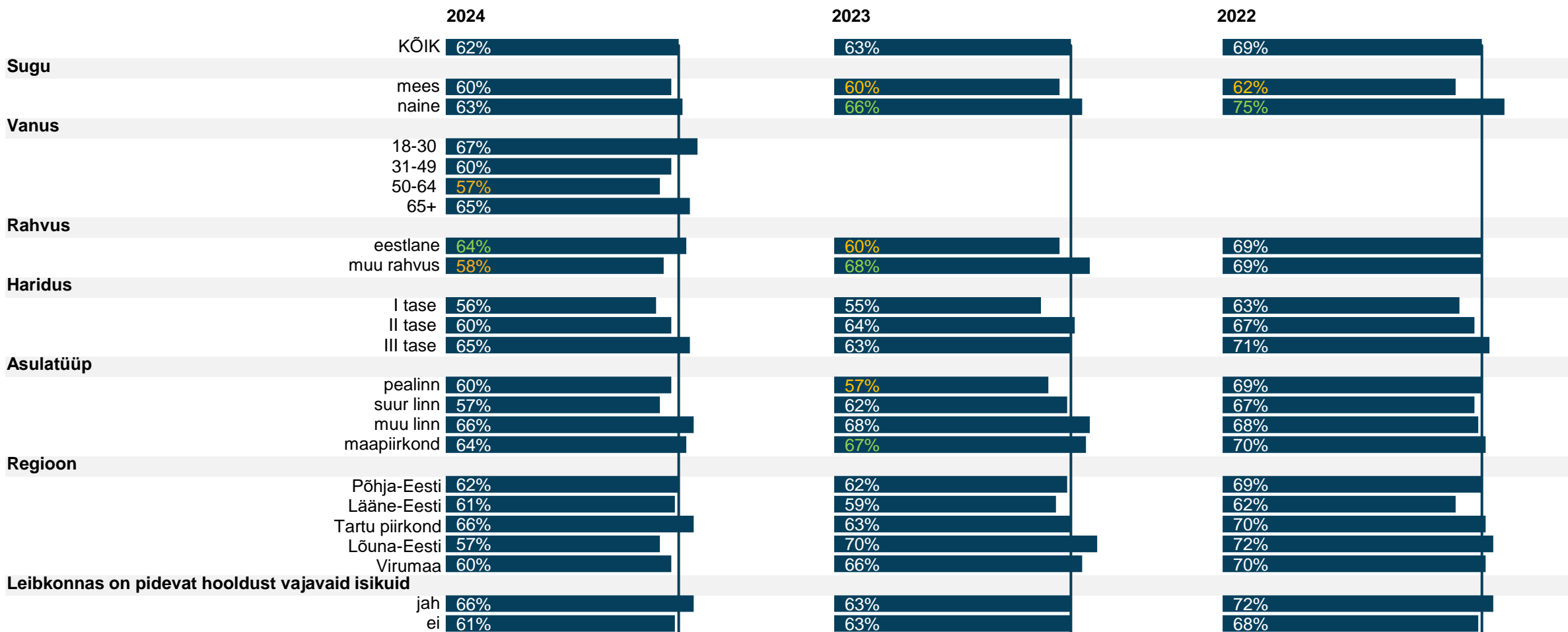
- **Perearsti juures on viimase 12 kuu jooksul käinud 62%** kõikidest Eesti 18-aastastest ja vanematest elanikest. Nende osakaal ei ole aastaga muutunud.
 - Keskmisest enam on perearsti vastuvõtul käinud eestlased, alla 18-aastaste lastega inimesed.
 - Keskmisest vähem on oma perearsti poole pöördunud 50-64-aastased, alaealiste lasteta inimesed.
- **Viimasel perearsti vastuvõtul pakutud arstiabiga jäi väga või üldiselt rahule 77%** kõikidest Eesti elanikest. Viimase kuue aasta lõikes oli rahulolu kõige kõrgem 2020. aastal (89%) ja on sealt alates iga-aastaselt vähehaaval langenud. **Rahulolematud patsiendid** tõid võrdselt kõige sagedamini välja rahulolematust arsti abi ja nõuannete/juhistega ning arstiabi kättesaadavusega. Arsti käitumist ja suhtumist tuuakse üha vähem esile. Väike osa patsientidest ei ole rahul sellega, et perearsti asemel oli visiidil pereõde (6%).
 - Viimase perearsti külastusega rahule jäänud on keskmisest enam 65-aastaste ja vanemate naiste, eestlaste, suuremate linnade ja maapiirkonna ning Tartu piirkonna elanike seas
 - Rahulolematust viimase visiidiga on keskmisest enam meeste, muust rahvusest ning Tallinna elanike seas.
- Suurem osa elanikest (78%) leidis, et viimasel visiidil **selgitas nende perearst tervises seisundiga seotut ja ravivõimalusi kergesti arusaadaval moel**. 17% nii ei arvanud, enam on neid meeste, muust rahvusest ning Tallinna elanike seas. Need näitajad pole aastaga muutunud.
- Vähem (63%) on neid, kes leiavad, et nende **perearst kaasas neid ravi ja hoolduse otsustesse nii palju kui nad soovisid**. 20% leidsid, et arst ei kaasanud neid piisavalt. Neid on enam 31-49-aastaste meeste, muust rahvusest ja Tallinna elanike seas.
- Tervikuna on **69% eestimaalastest** veendunud, et nende **perearst suudab neid enamikes terviseküsimustes aidata**, ning nende osakaal on alates 2015. aastast madalaim. Siiski mängib kahes viimases uuringus rolli nende elanike suurem osakaal, kes ei oska küsimusele hinnangut anda (8%). Vastupidiselt leiab 23%, et nende perearst ei suuda alati enamikes terviseküsimustes aidata ja nende osakaal on varasemast veidi kõrgem juba neli viimast aastat.
 - Keskmisest pessimistlikumalt suhtuvad oma perearsti võimekusse neid aidata 50-64-aastased mehed, muust rahvusest ning Tallinna elanikud.

Kokkuvõte: perearsti ja pereõe teenuste kasutamine ning nendega rahulolu (2)

- **Pereõe iseseisval vastuvõtul** on viimase 12 kuu jooksul käinud 33% elanikest. Nende seas on erineva taustaga elanikke, veidi enam on pensionäre.
 - Nendest, kes on pereõe iseseisval vastuvõtul käinud, 85% jäid sellega rahule ning 11% mitte. Rahulolematust põhjustasid peaaesjalikult pereõe abi ning nõuanded (46%), vähem aga tema käitumine ja suhtumine ning pereõe abi kättesaadavus.
- Mõeldes viimasele kokkupuutele perearsti/-õega, siis umbes **viies** (21%) Eesti elanikest **sai perearsti/-õe vastuvõtule või võimaluse ühega neist nõu pidada juba samal päeval, 40%** sai nendega konsulteerida 2-3 tööpäeva jooksul, 18% pidi ootama 4-5 tööpäeva ning 15% ootas võimalust arsti/õega suhtlemiseks rohkem kui nädal aega. Teist aastat järjest on nende osakaal, kes said samal päeval arstile, madalam kui perioodil 2018-2022.
 - Kauem kui nädal aega pidid perearsti/-õe konsultatsiooni ootama keskmisest sagedamini 65-aastased ja vanemad, muust rahvusest ning Põhja-Eesti, sh Tallinna elanikud.
- **Perearstiabi kättesaadavusega** ehk perearsti või -õe vastuvõtule pääsemise kiirusega jäi rahule 74% elanikest. See näitaja, mis oli kõrgeimal tasemel 2020. aastal (84%), jätkab langustrendi. Ootuspäraselt on **rahulolu arstiabi kättesaadavusega tugevas seoses teenuse saamiseks kulunud ajaga**. Arstiabi kättesaadavusega jäi rahule 90-92% neist, kes said perearstiteenust samal päeval või kuni 3 päeva jooksul, 77% neist, kes said seda 4-5 päeva jooksul ning 22% neist, kes said seda enam kui nädala jooksul.
- 38% elanikest **on helistanud ööpäevaringsele perearsti nõuandetelefonile 1220**, 51% on sellest kuulnud, kuid ei ole sellele helistanud ning 11% ei ole sellest üldse kuulnud. Nõuandetelefoni tuntus (teab ja/või on helistanud) püsib samal tasemel nagu aasta tagasi (89%).
 - Nõuandetelefonist pole kuulnud ega seda kasutanud sagedamini mehed, ennekõike nooremad mehed (18-30-aastased).

Viimase 12 kuu jooksul perearsti* vastuvõtul käinud elanikud 2022-2024

reaprotsent vastavast sihtrühmast

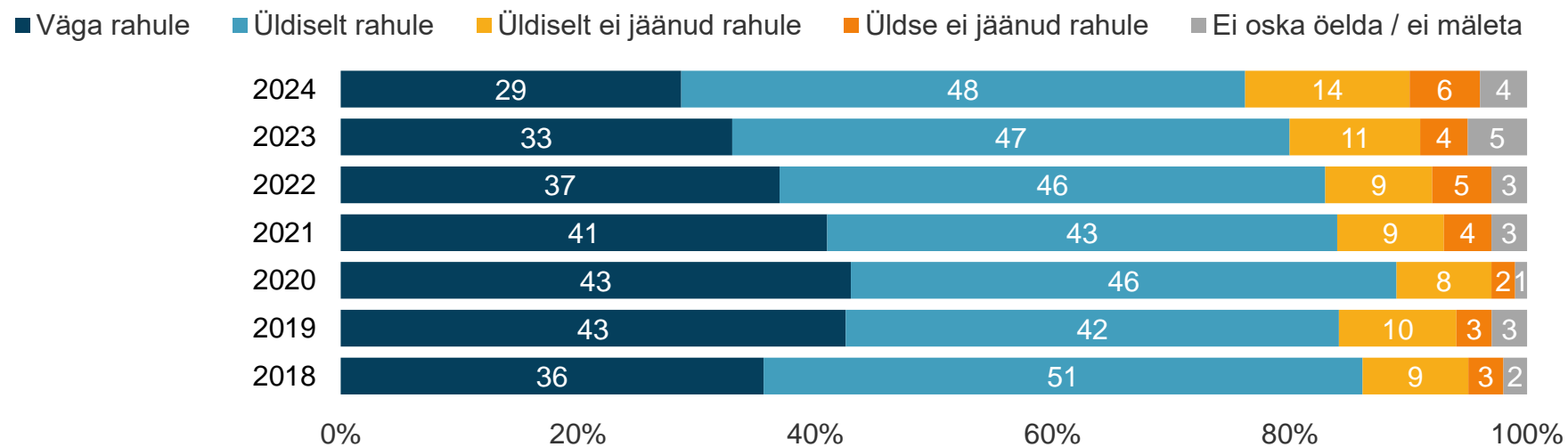
X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Kuni 2022 (k.a) küsiti rahulolu viimase perearsti või pereõde külastusega

Rahulolu viimase perearsti* külastusega 2018-2024

% kõikidest vastajatest, n=1379

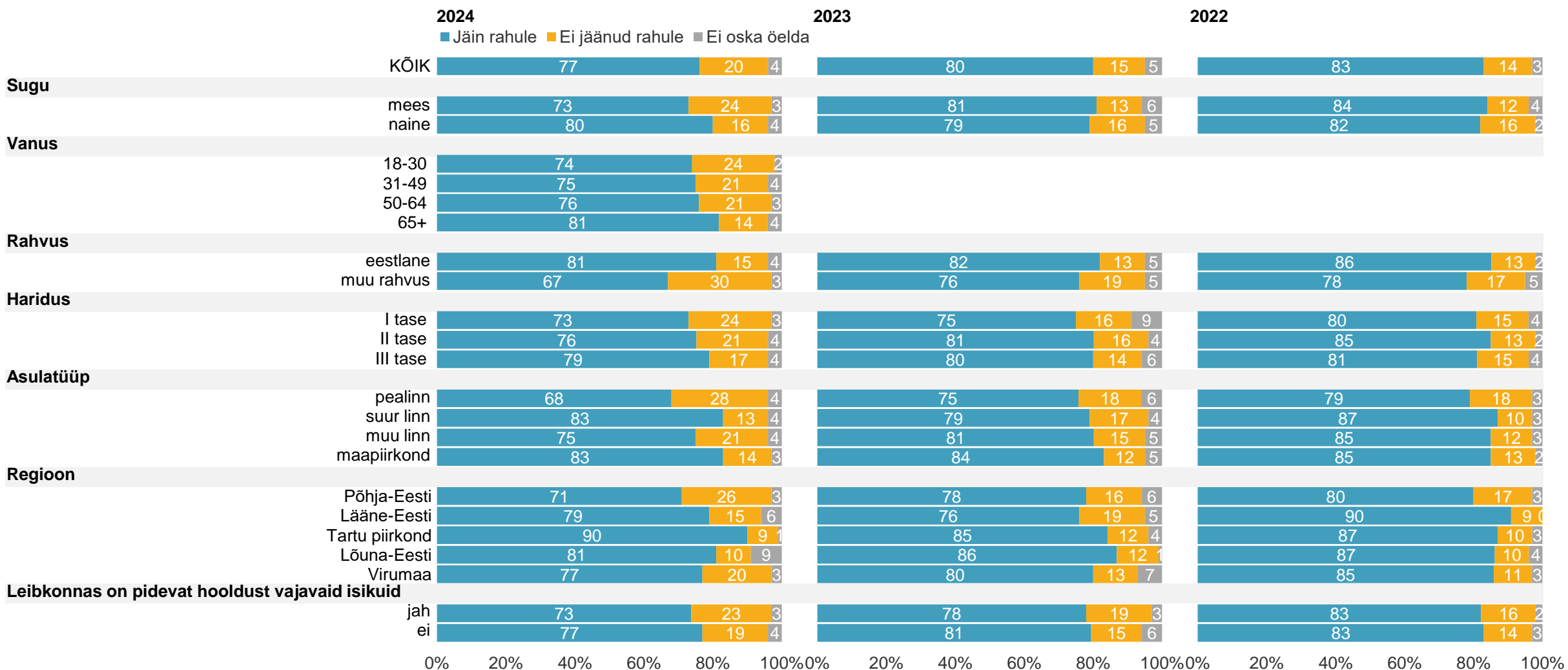
K5. Mõeldes oma viimasele perearsti vastuvõtule, siis kuivõrd rahule Te jäite pakutud arstiabiga?

Kuni 2022 (k.a) küsiti rahulolu viimase perearsti või pereõe külastusega

Rahulolu oma perearstiga viimase külastuse põhjal erinevates rahvastikurühmades 2022-2024

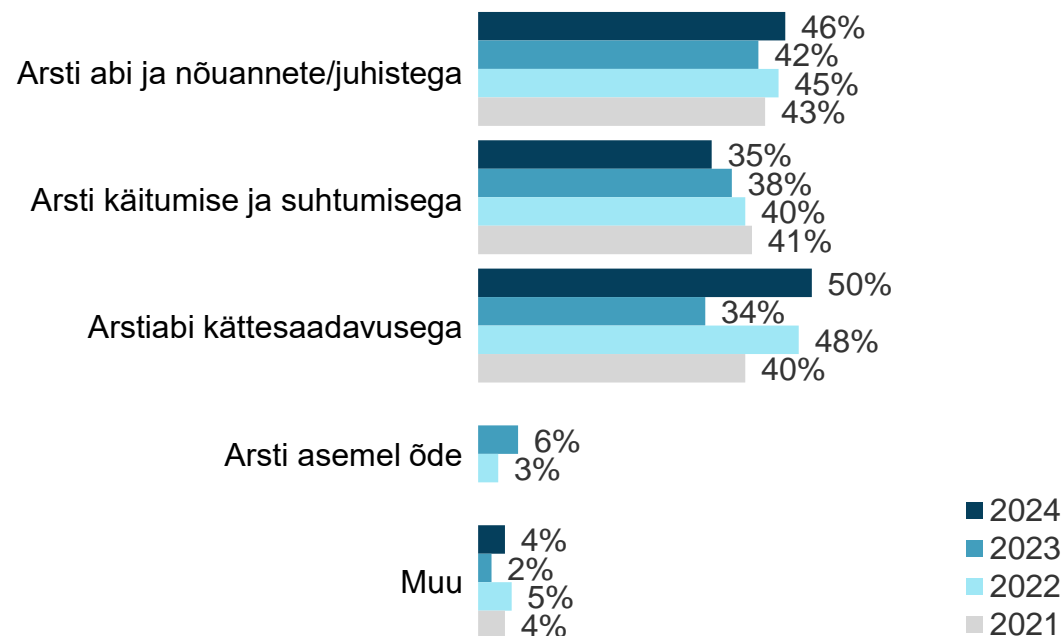
reaprotsent vastavast sihtrühmast

Perearsti viimase külastusega rahulolematuse põhjused 2021-2024

% vastajatest, kes viimasel külastuskorral ei jäänud perearstiga rahule, n=242*

5A. Millega Te ei jäänud rahule viimasel perearsti külastusel? (spontaansed vastused, nimekirja ette ei antud)

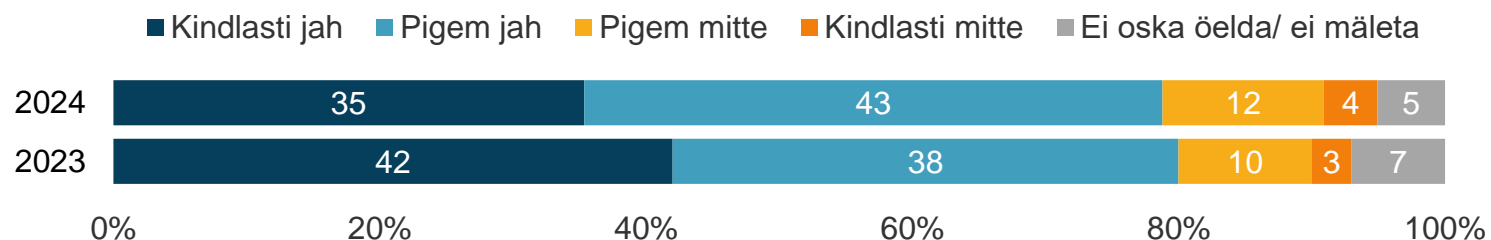

*Väike vastajate arv, mistõttu tulemuste usalduspiirid on väga laiad.

Hinnangud perearsti tööle visiidi käigus 2023-2024

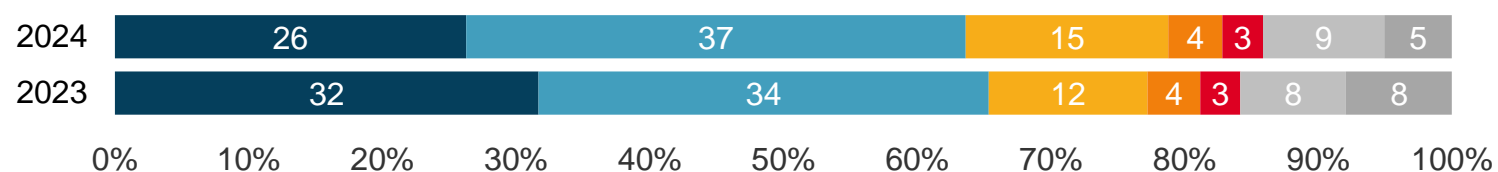
% kõikidest vastajatest, n=1379

K5B. Kas perearst selgitas terviseseisundiga seotut ja ravivõimalusi kergesti arusaadaval moel?

K5C. Kas perearst kaasas Teid oma ravi ja hoolduse otsustesse nii palju, kui Te soovisite?

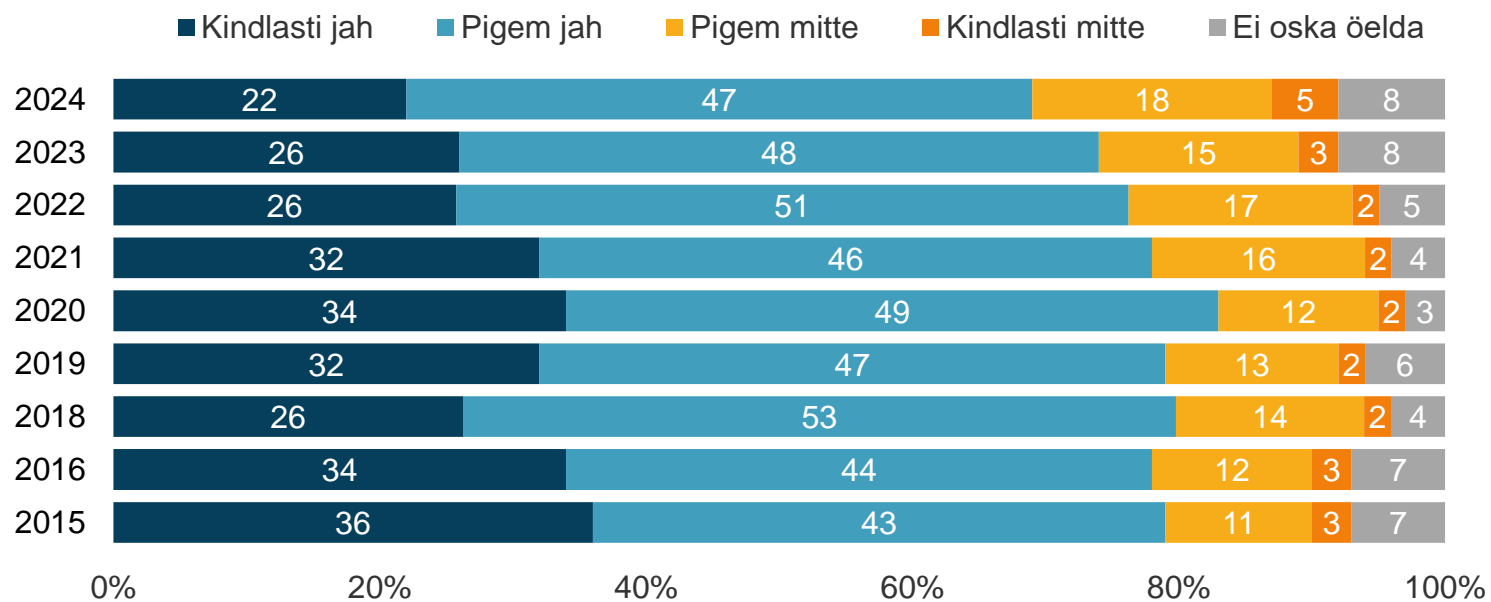
Legend: Kindlasti jah, Pigem jah, Pigem mitte, Kindlasti mitte, Ma ei soovinud kaasamist, Pole asjakohane, sest raviotsuseid ei tehtud, Ei oska öelda/ ei mäleta

Perearsti suutlikkus anda abi enamikus terviseküsimustes 2015-2024

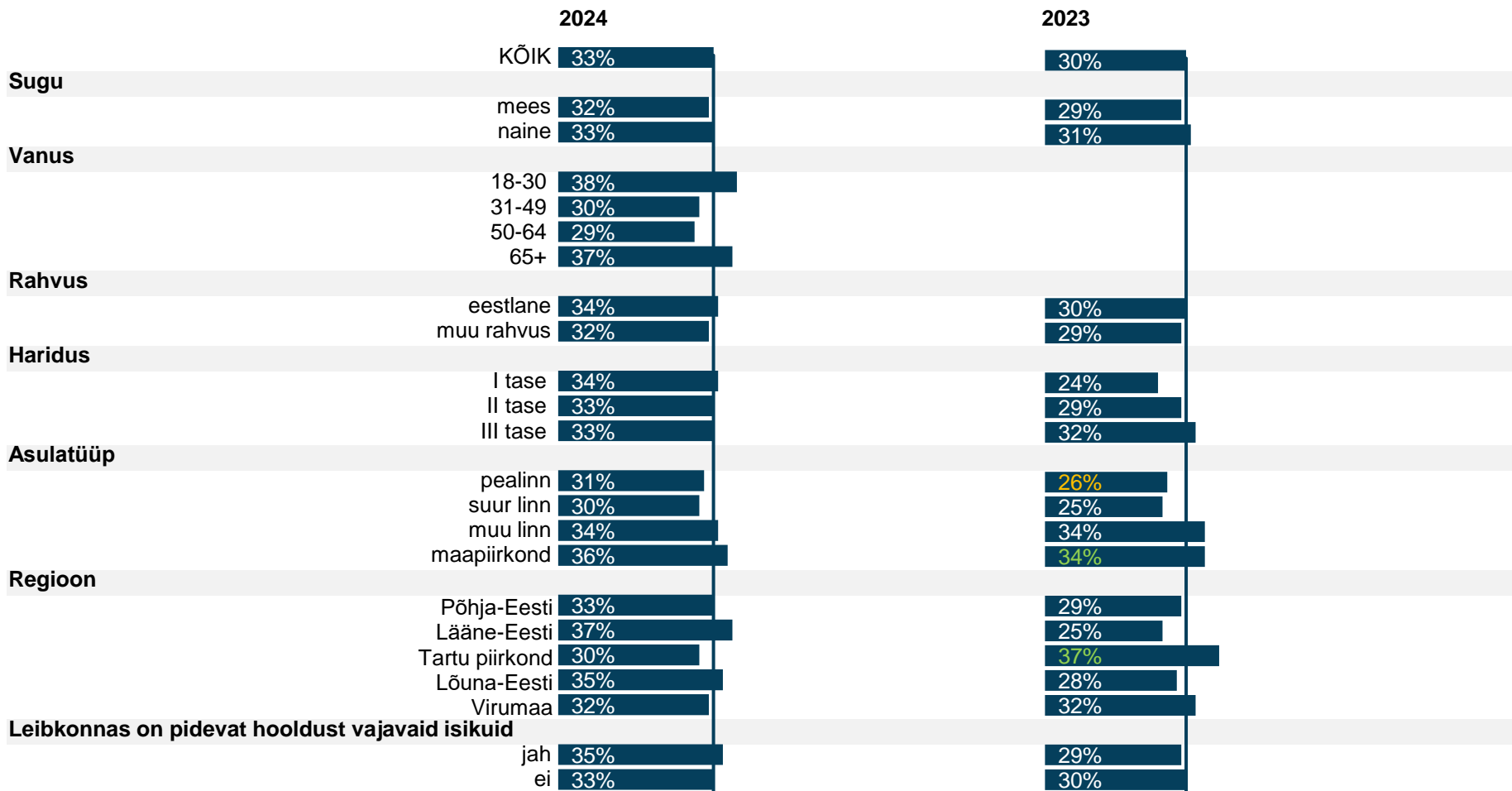
% kõikidest vastajatest, n=1379

K6. Kas Teie perearst suudab Teid aidata enamikus terviseküsimustes?

Viimase 12 kuu jooksul pereõe iseseisval vastuvõtul käinud elanikud 2023-2024

reaprotsent vastavast sihtrühmast

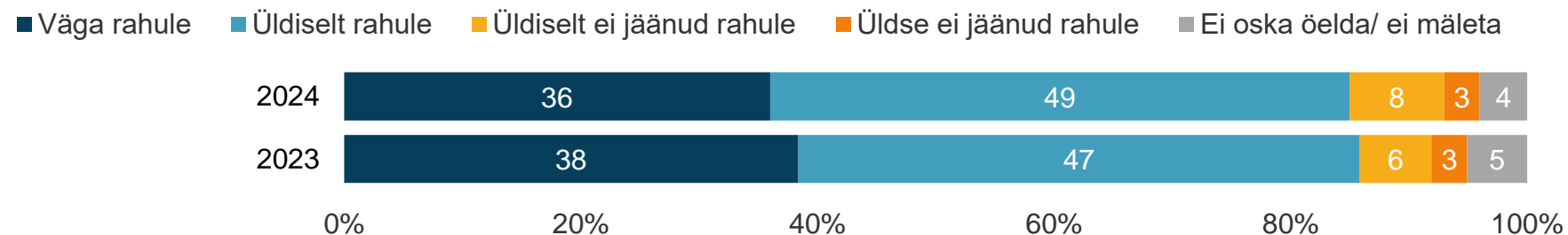

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Rahulolu viimase pereõe iseseisva külastusega 2023-2024

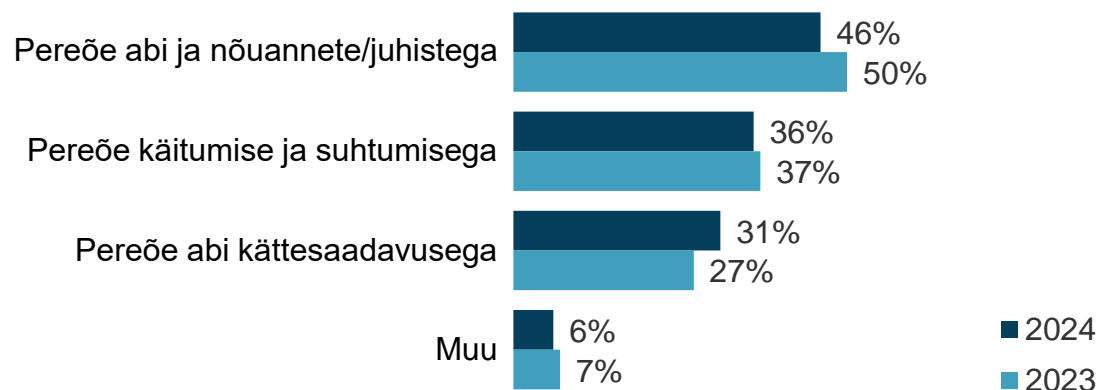
K6A. Mõeldes oma viimasele pereõe iseseisvale vastuvõtule, siis kuivõrd rahule Te jäite pakutud abiga?

% vastajatest, kes on käinud pereõe vastuvõtul, n=1067

K6B. Millega Te ei jäänud rahule viimasel pereõe iseseisval külastusel?

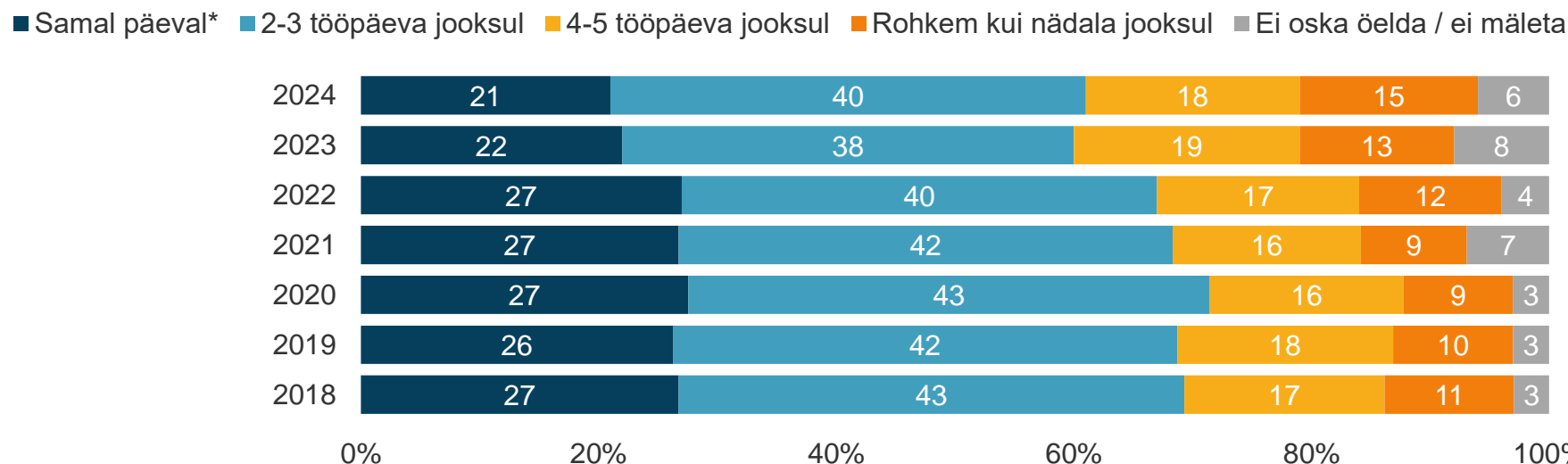
% vastajatest, kes ei jäänud rahule, n=99

Perearstiteenuse kättesaadavus: perearsti või -õe vastuvõtule pääsemise või nendega nõu pidamise kiirus 2018-2024

% kõikidest vastajatest, n=1379

K7. Palun mõelge sellele, kui Te viimati kasutasite perearsti teenust. Kui kiiresti Te pääsesite arsti/õe vastuvõtule või saite arsti/õega telefoni, e-posti või interneti teel nõu pidada?*

* Lisaks oli juures märkus: märkige ka siis, kui Te ei registreerinudki, vaid läksite lihtsalt kohale.

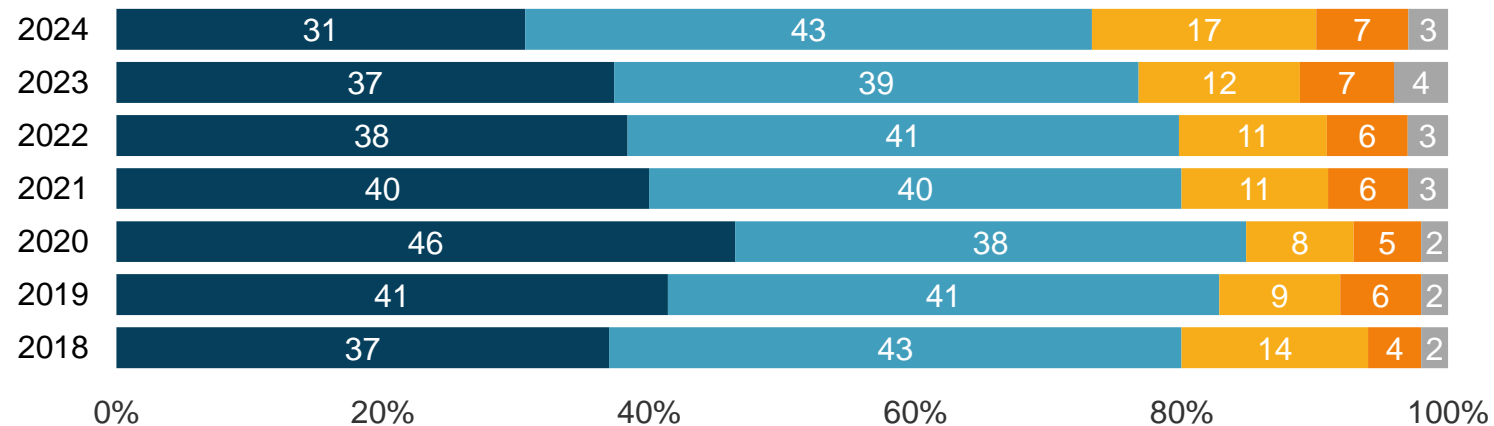
** sõnastuse muutus 2024: varem mõõdeti vaid vastuvõtule pääsemise kiirust, alates 2024. aastast lisandus arsti/õega muude kanalite kaudu nõu pidamise kiirus

Rahulolu perearstiteenuse kättesaadavusega: perearsti või -õe vastuvõtule pääsemise või nendega nõu pidamise kiirusega 2018-2024

% kõikidest vastajatest, n=1379

K8. Kuivõrd rahule Te jäite perearstiteenuse kättesaadavusega ehk sellega kui kiiresti pääsesite arsti/õe vastuvõtule või saite arsti/õega telefoni, e-posti või interneti teel nõu pidada?

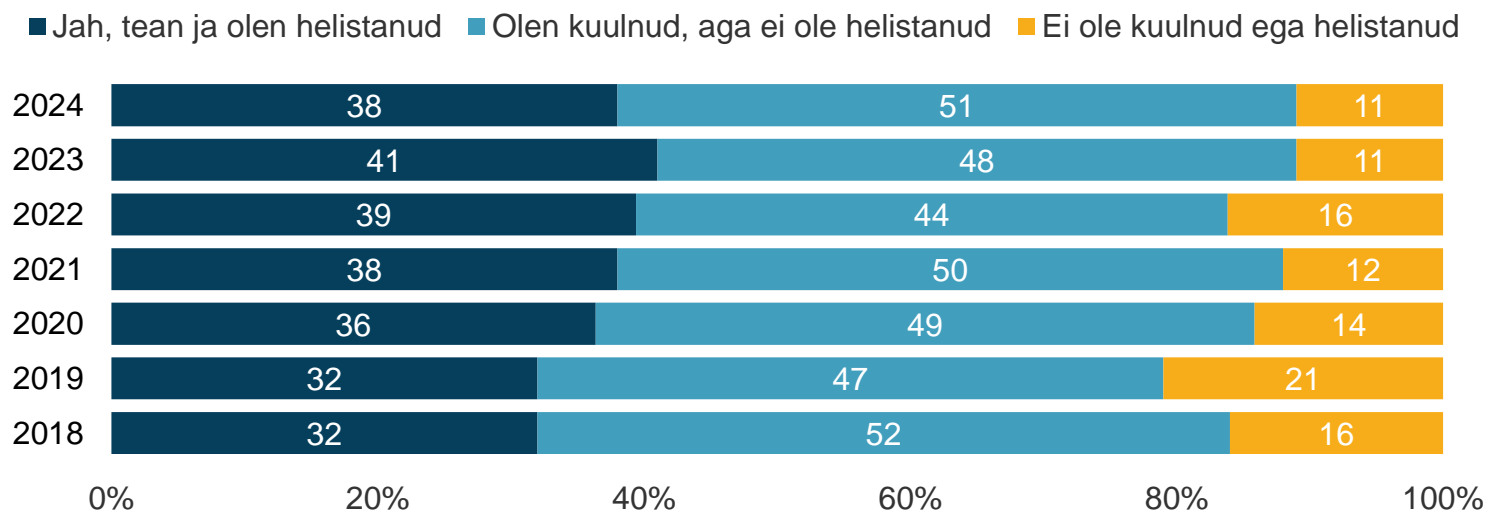
- Väga rahul, saite väga kiiresti arsti/õe vastuvõtule või temaga suhelda
- Pigem rahul
- Pigem ei olnud rahul
- Üldse ei olnud rahul, arsti vastuvõtule pääsemiseks kulus liiga palju aega, ei saanud arsti või õega suhelda
- Ei oska öelda

Perearsti nõuandetelefoni 1220 tuntus ja kasutamine 2018-2024

% kõikidest vastajatest, n=1379

K9. Kas Te olete helistanud perearsti nõuandetelefonile 1220, kuhu võib ööpäevaringselt helistada ja esmast tervisealast nõu küsida?

5

Eriarsti teenuste kasutamine

Kokkuvõte: eriarsti külastamine ja rahulolu saadud teenusega

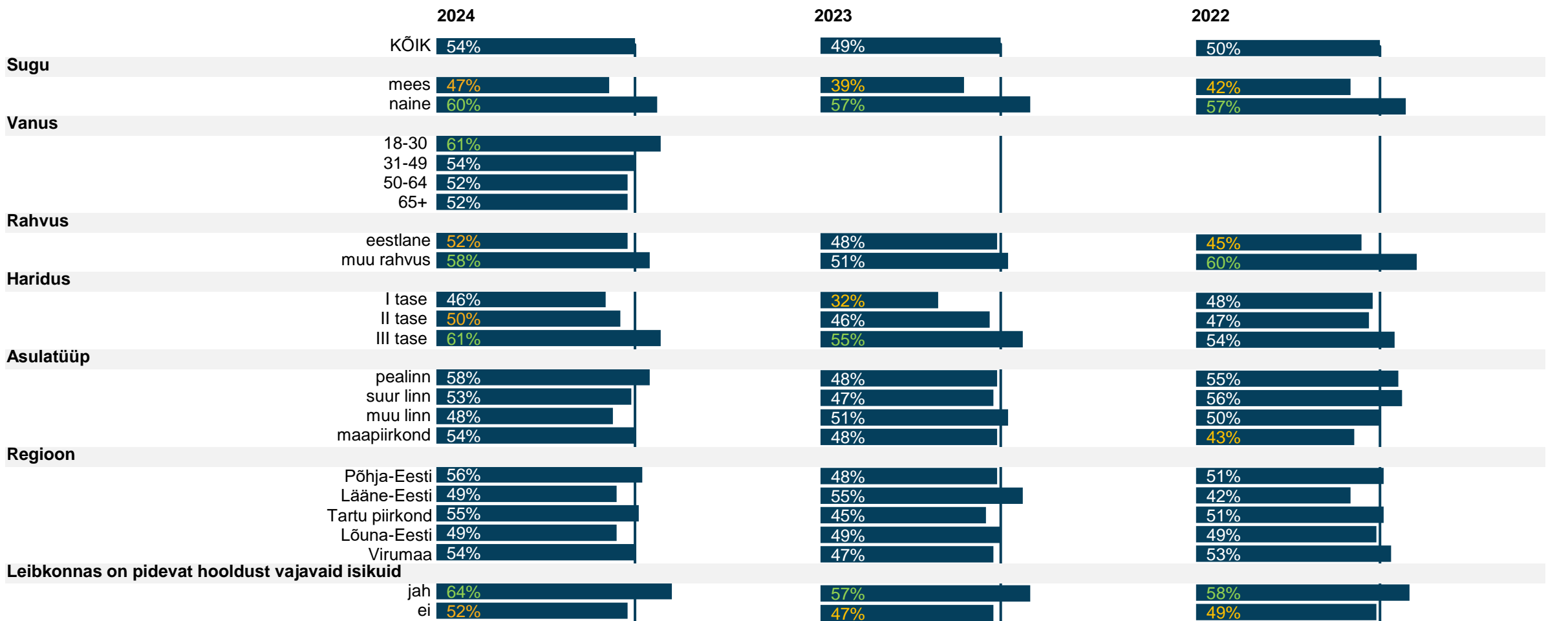
- Viimase 12 kuu jooksul on **eriarsti külastanud veidi enam kui pooled (54%) Eesti elanikest**.
 - Keskmisest tõenäolisemalt on eriarsti vastuvõtul käinud naised, muust rahvusest inimesed ning need, kelle peres on pidevat hooldust vajavad isikud.
 - Keskmisest vähem tõenäoliselt on eriarsti juures käinud mehed.
- Sarnaselt viimastele aastatele **jäi suur osa patsientidest (85%)**, kes on viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud, **eriarsti visiidiga rahule**. Sealhulgas 48% jäid eriarsti külastusega väga rahule. Need näitajad ei ole viimaste aastate jooksul muutunud.
 - Rahulolematuid (14%) on veidi enam meeste, 31-49-aastaste, muust rahvusest ja Tallinna elanike seas.
- 85% viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud elanikest leidsid, et eriarst **selgitas terviseseisundiga seotut ja ravivõimalusi kergesti arusaadaval moel**. Selle näitaja muutus (-6%) jääb võrreldes eelmise aastaga vea piiridesse.
 - Keskmisest sagedamini leidsid seda 65-aastased ja vanemad elanikud (92%) ja eestlased (88%).
- 73% viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud elanikest leidsid, et **eriarst kaasas neid oma ravi ja hoolduse otsustesse** nii palju kui nad soovisid ning 17% leidsid, et arst ei teinud seda nii nagu nad soovisid. 9% ei soovinud kaasamist või ei tehtud raviotsuseid.
 - Kaasamisega jäid sagedamini rahule 65-aastased ja vanemad naised.
 - Vähem jäid sellega rahule 31-49-aastased mehed ning muust rahvusest elanikud.
- **42% patsientidest tõi seoses viimase eriarsti külastusega välja vähemalt ühe probleemi**. Nende osakaal on võrreldes kahe eelneva aastaga oluliselt kasvanud (2023: 28%). Kahekordistunud on nende osakaal, kellele valmistas probleeme eriarsti tasuline vastuvõtt (22%). Kuigi eriarsti visiiditasu tõuseb alles 2025. aasta aprillist, võib see teadmine juba peegelduda antud uuringu vastustes. Samuti võib see tähendada, et inimesed on ise eriarstiabi visiidi eest maksnud. Teiseks toodi välja, et eriarst asub liiga kaugel (17%). Muid probleeme mainiti oluliselt vähem.
 - Eriarsti tasuline vastuvõtt valmistas enam probleeme 31-49-aastastele meestele, muust rahvusest ning Tallinna elanikele.

Kokkuvõte: eriarsti vastuvõtule aja broneerimine ja rahulolu vastuvõtule pääsemise kiirusega

- Nendest, kes on viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud, ütlesid 19%, et alates **aja broneerimisest kuni eriarsti vastuvõtuni kulus kuni 7 tööpäeva**; 22% ütlesid, et selleks läks **8 tööpäeva kuni neli nädalat** ning **rohkem kui pooled** (56%) pidid ootama eriarsti vastuvõttu **enam kui kuu aega pärast broneeringu tegemist**, sh **34% ootas eriarsti vastuvõttu rohkem kui kaks kuud**. Nende osakaal, kes pääsesid eriarsti vastuvõtule enam kui kahe kuu jooksul on viimase kuue aasta kõige kõrgem.
- Ootuspäraselt on **rahulolu eriarsti kättesaadavusega tugevas seoses eriarsti vastuvõtule pääsemise kiirusega** - need, kes pääsesid arsti juurde kiiresti, on ka rohkem rahul ajaga, mis kulus alates vastuvõtu broneerimisest kuni reaalse visiidi toimumiseni. Eriarsti vastuvõtule pääsemise **kiirusega on väga või pigem rahul** 42% patsientidest. Nende osakaal on 2022. aastast alates pidevalt langenud, sh on langenud nende osakaal, eks jäid vastuvõtu kiirusega väga rahule (2024: 14%).
 - Keskmisest sagedamini ei jäänud visiidile pääsemise kiirusega rahule 50-64-aastased naised, muust rahvusest, Tallinna ning suuremate linnade elanikud.

Viimase 12 kuu jooksul eriarsti vastuvõtul käinud elanikud 2022-2024

reaprotsent vastavast sihtrühmast

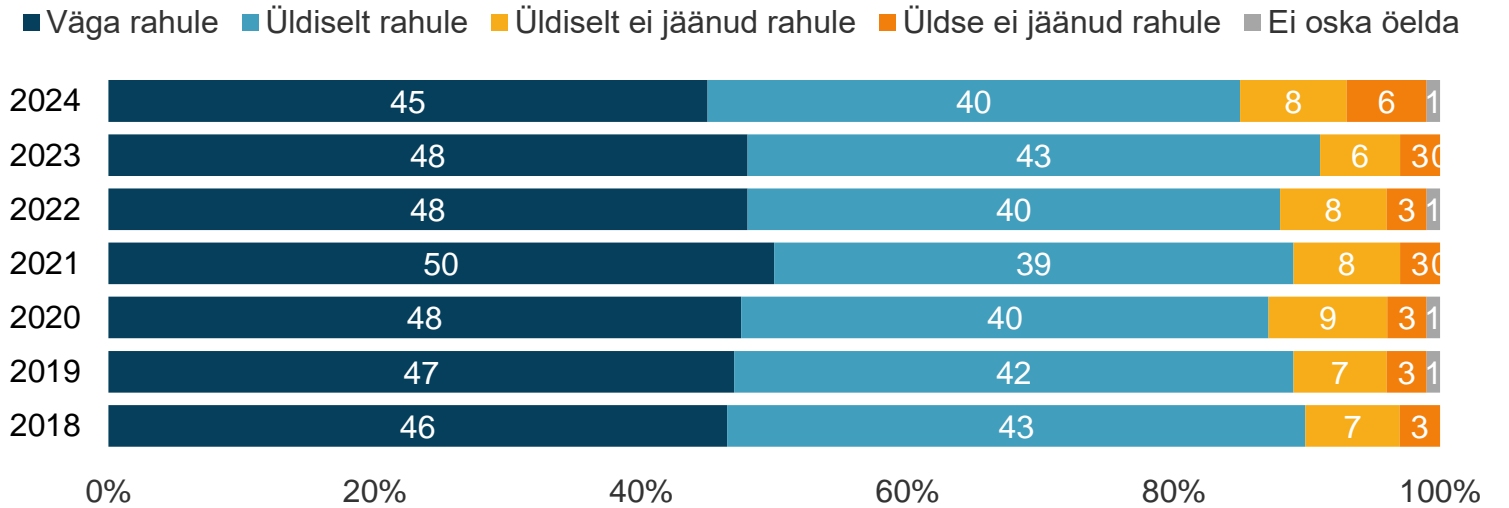

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Rahulolu eriarstiga viimase külastuse põhjal 2018-2024

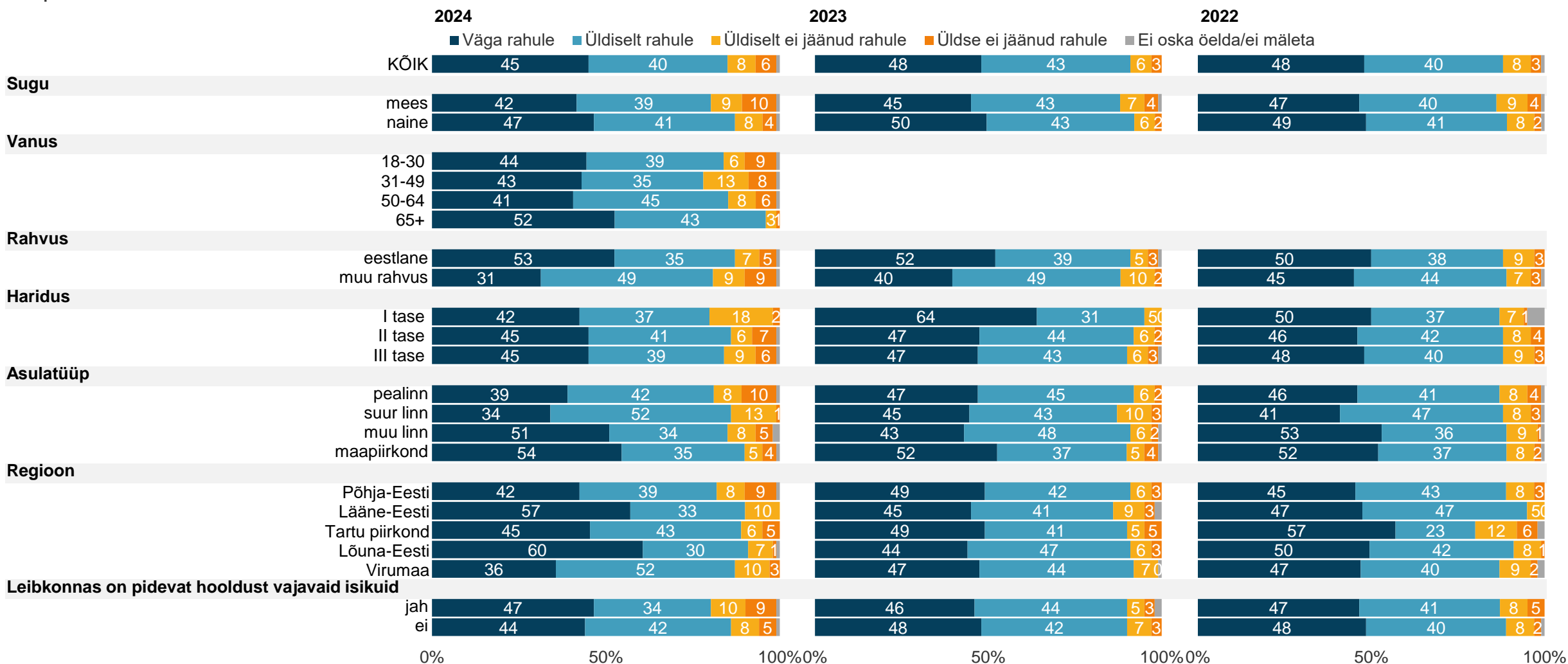
% viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud vastajatest, n=761

K10. Mõeldes oma viimasele eriarsti vastuvõtule, siis kuivõrd rahule Te eriarstiga jäite?

Viimase 12 kuu jooksul eriarsti vastuvõtul käinud elanikud 2022-2024

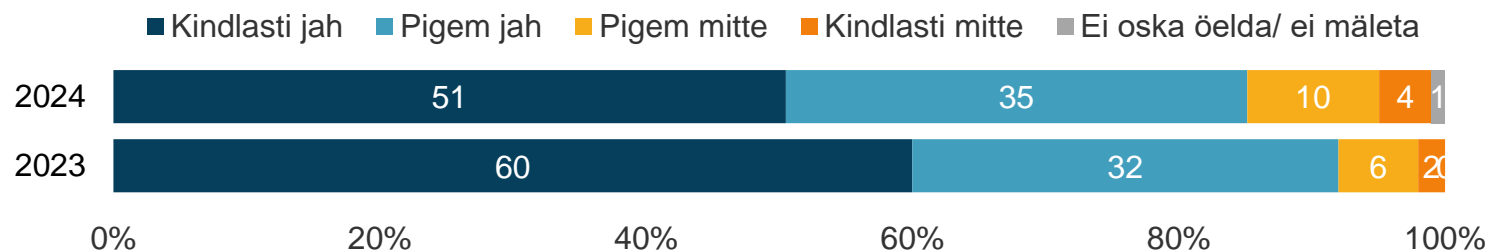
reaprotsent vastavast sihtrühmast

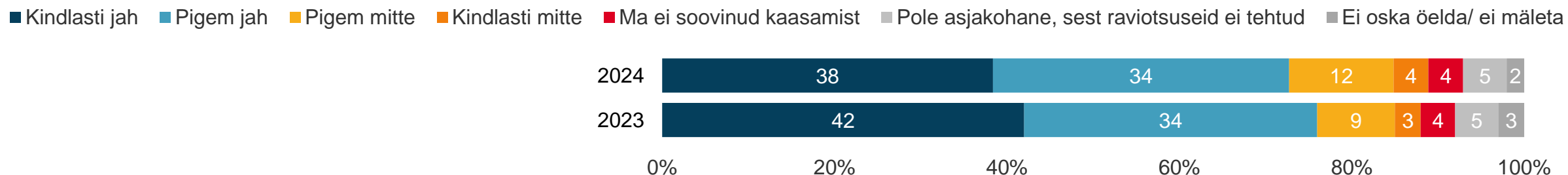
Hinnangud eriarsti tööle visiidi käigus 2023 -2024

% viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud vastajatest, n=761

K10A. Kas eriarst selgitas tervises seisundiga seotut ja ravivõimalusi kergesti arusaadaval moel?

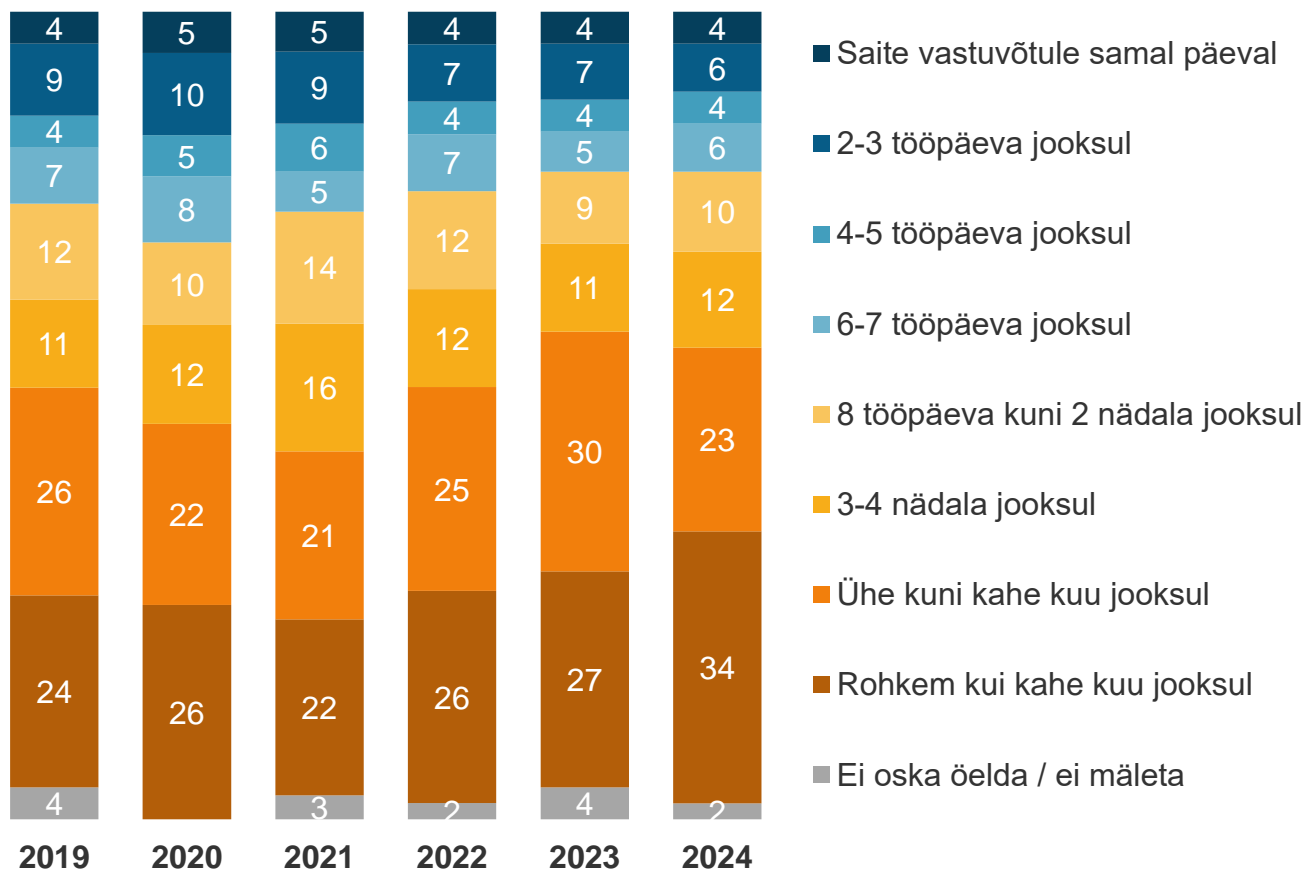
K10B. Kas eriarst kaasas Teid oma ravi ja hoolduse otsustesse nii palju, kui Te soovisite?

Eriarstiteenuse kättesaadavus: eriarsti vastuvõtule pääsemise kiirus alates registreerimisest 2019-2024

% viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud vastajatest, n=761

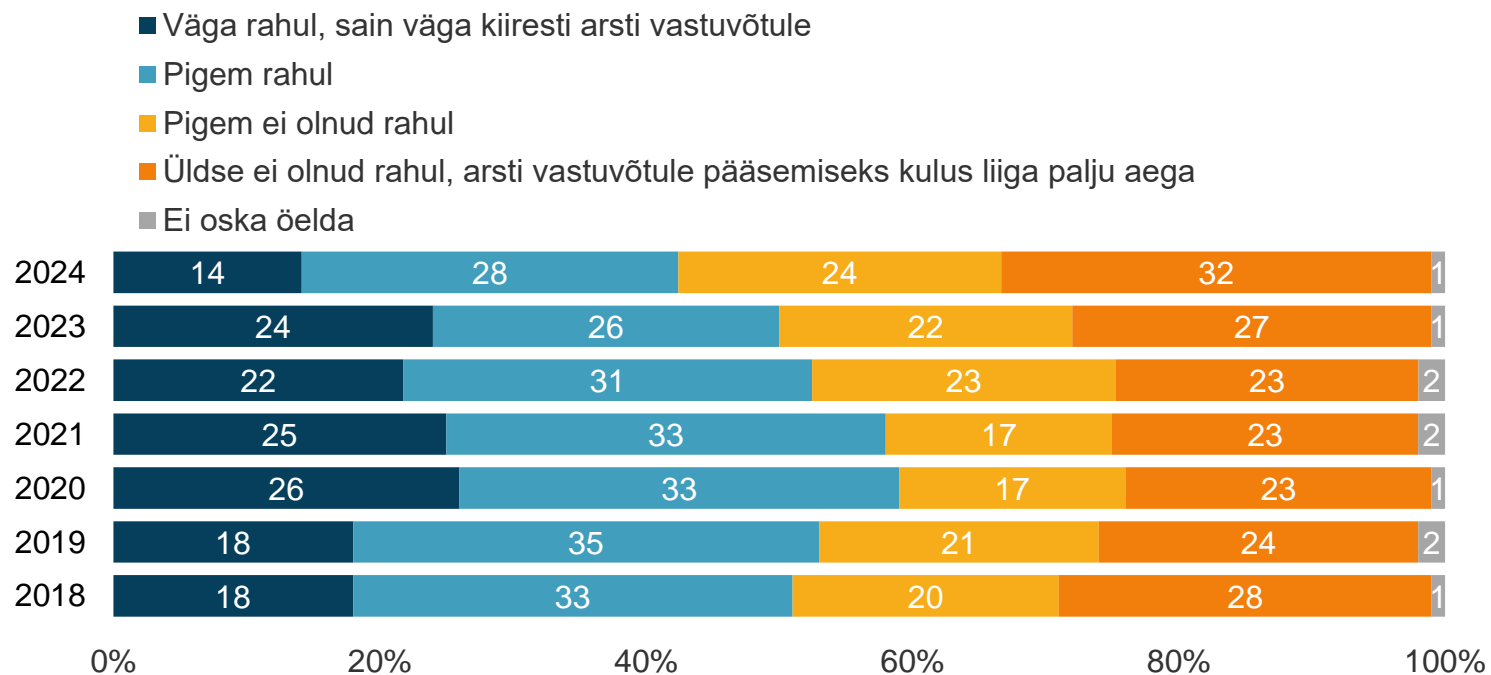
K11. Mõeldes viimasele eriarsti külastusele, kui palju kulus aega alates aja broneerimisest kuni eriarsti vastuvõtuni?

Rahulolu eriarsti kättesaadavusega: eriarsti vastuvõtule pääsemise kiirusega 2018-2024

% viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud vastajatest, n=761

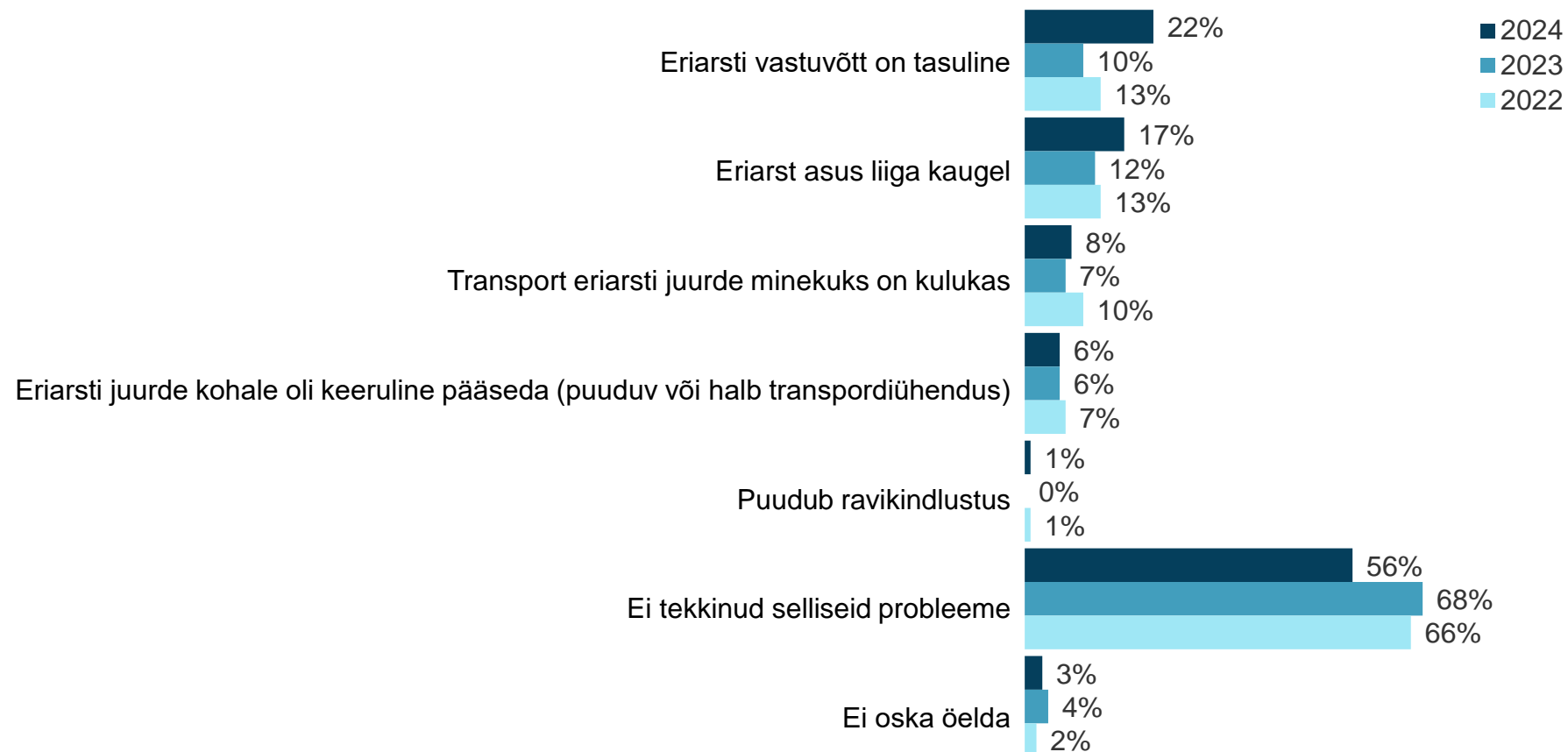
K12. Mõeldes viimasele eriarsti vastuvõtule, kuivõrd rahule Te jäite sellega kui kiiresti pääsesite arsti vastuvõtule?

Eriarstiteenuse kättesaadavus: muud probleemid 2022-2024

% viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud vastajatest, n=761

K13. Kas eriarsti viimasel külastusel tekitas probleeme see, et...?

6

Hambaarsti teenuste kasutamine

Kokkuvõte: hambaarsti külastamine

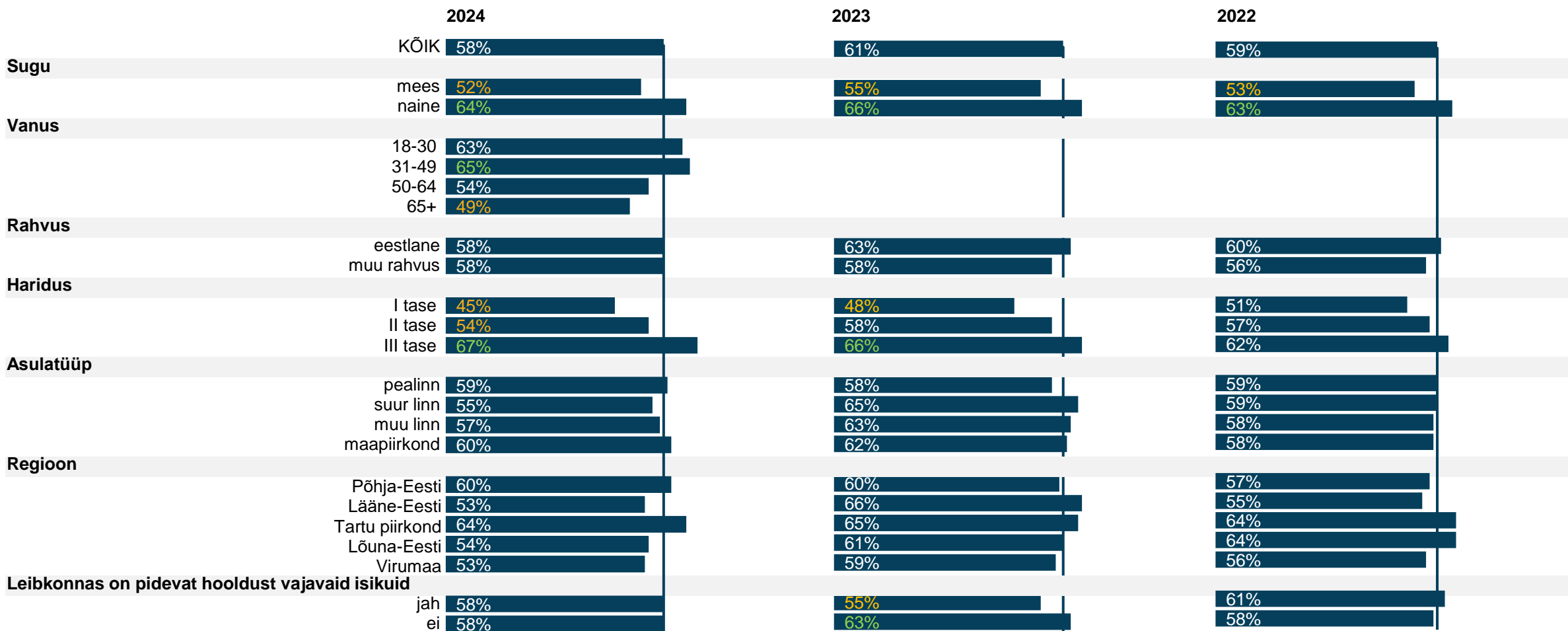
- **Viimase 12 kuu jooksul on hambaarsti vastuvõtul käinud 58%** Eesti 18-aastastest ja vanematest elanikest. See näitaja ei ole võrreldes kahe eelneva aastaga muutunud.
 - Keskmisest enam on hambaarsti külastajaid 31-49-aastaste naiste, kõrgharidusega ning kõrgemasse sissetulekurühma kuuluvate inimeste seas.
 - Keskmisest vähem on viimase aasta jooksul hambaarsti külastanud 50-aastased ja vanemad mehed, kõrghariduseta ning madalama sissetulekuga inimesed.
- **1-2 aastat tagasi külastas hambaarsti ligi viiendik (18%)** elanikest, **11% tegi seda 3-5 aastat tagasi, 11% puhul jääb viimane hambaarsti külastus 6 või enama aasta tagusesse aega.** Need näitajad ei ole kolme aasta lõikes oluliselt muutunud.
 - Vähemalt kolme aasta tagusesse aega jääb hambaarsti külastus sagedamini meestel, 65-aastastel ja vanematel elanikel, kõrghariduseta inimestel ning madalama sissetulekuga inimestel (leibkonna igakuine sissetulek pereliikme kohta alla 700 euro kuus).
- Neil, **kes käivad hambaarsti juures harvem kui kord aastas**, paluti põhjendada, miks see nii on. Üle väga pika aja on esikohale tõusnud **majanduslikud põhjused**, mida tõi välja 43% elanikest. Viimati oli see näitaja sellisel tasemel 2015. aastal (46%). Vähem (30%) tuuakse põhjuseks **kaebuse või vajaduse puudust**, mis varasemalt oli esikohal. Teisi põhjusi nimetati juba oluliselt vähem: **proteesid ei vaja hambaravi (13%); hirm ebameeldivate protseduuride ees (6%)** ning **ajapuudus (3%)**.
 - **Majanduslikel põhjustel** jääb hambaarst külastamata keskmisest enam 50-64-aastastel, muust rahvusest ning Põhja-Eesti sh Tallinna elanikel.
- **Viimase hambaarsti külastusega jäi rahule 86% elanikest**, sealhulgas viimase 12 kuu või 1-2 aasta jooksul külastanud inimesed enam kui need, kes käisid varem (93/94% vs 66%). Külastusega ei jäänud rahule vaid 7% elanikest. Rahulolu hambaarsti tööga püsib kõrge.
 - Rahule jäid sagedamini 31-aastased ja vanemad naised, eestlased ning Tartu piirkonna elanikud.

Kokkuvõte: hambaarsti külastamine kuni 19-aastase lapsega

- Hambaraviteenustega seoses uuriti lähemalt ka kuni 19-aastaste laste hambaarsti külastamist iseseisvalt või koos vanemaga.
- 77% neist, kel on kuni 19-aastaseid lapsi, ütles, et viimase aasta jooksul on nende pere laps **käinud hambaarsti juures** (kas vanemaga või iseseisvalt) ja 22% **tunnistab, et laps ei ole viimase 12 kuu jooksul hambaarsti juures käinud**. Viimaseid on sama palju kui kahel eelneval aastal.
- **Need, kelle laps käib hambaarsti juures harvem kui kord aastas**, tõid sarnaselt varasemale peamise põhjusena esile kaebuste puudumist (31%). Nii nagu täiskasvanute hambaravi puhul mainiti ka lastega hambaarsti juures käimata jätmise põhjusena varasemast sagedamini majanduslikke põhjuseid (14%). Kuigi hambaravi on kuni 19-aastastele lastele tasuta, on teenuseid, mida tervisekassa ei pruugi katta (nt mitmed ortodondi teenused). Oluliselt vähem mainiti muid põhjuseid: ajapuudust (9%), hirmu protseduuride ees (7%) ning hambaarstikabineti kauget asukohta (7%).

Viimase 12 kuu jooksul hambaarsti vastuvõtul käinud elanikud 2022-2024

reaprotsent vastavast sihtrühmast

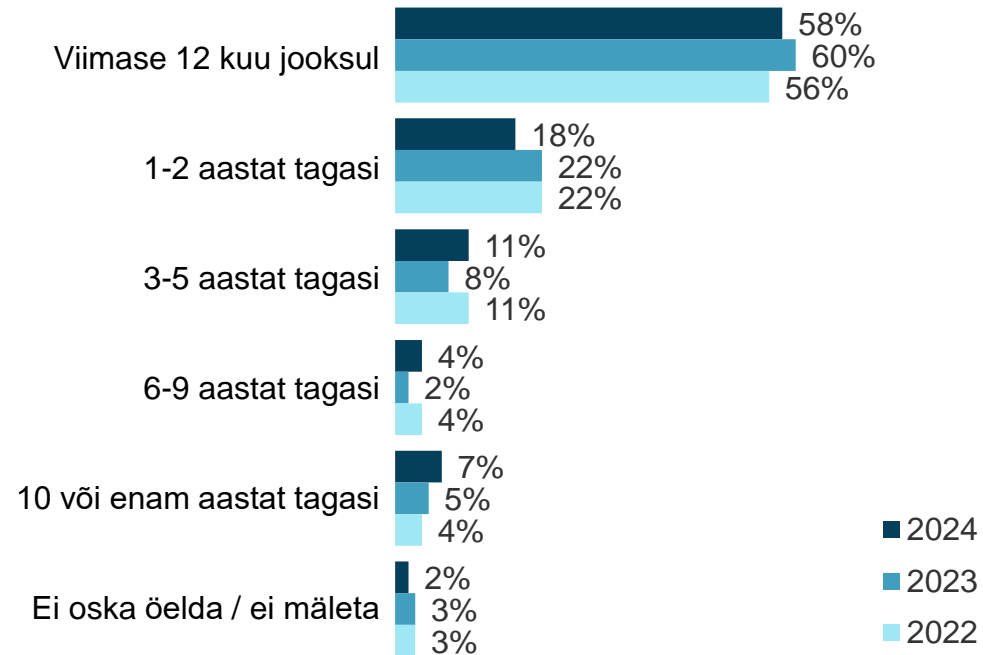

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Viimane hambaarsti külastamise aeg 2022-2024

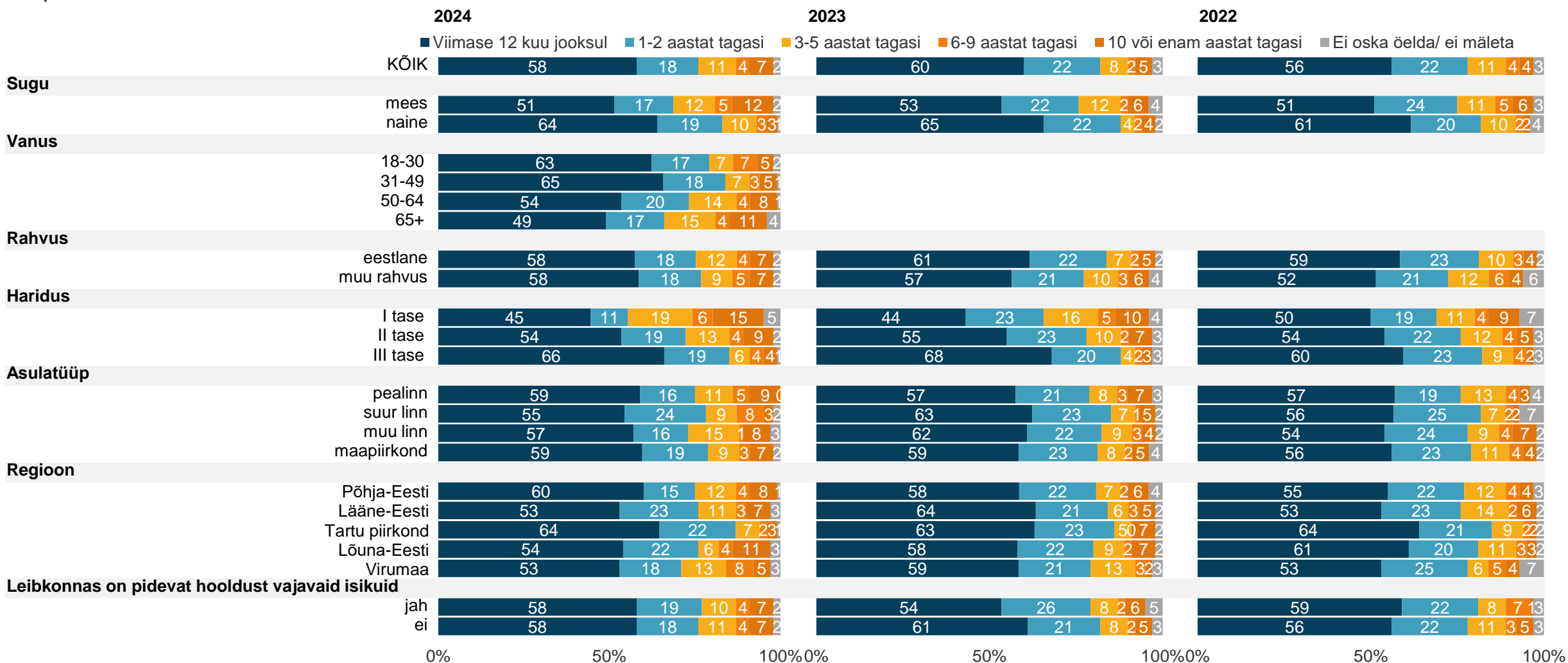
% kõikidest vastajatest, n=1379

14. Millal Te viimati hambaarsti juures käisite?

Viimane hambaarsti külastamise aeg 2022-2024

reaprotsent vastavast sihtrühmast

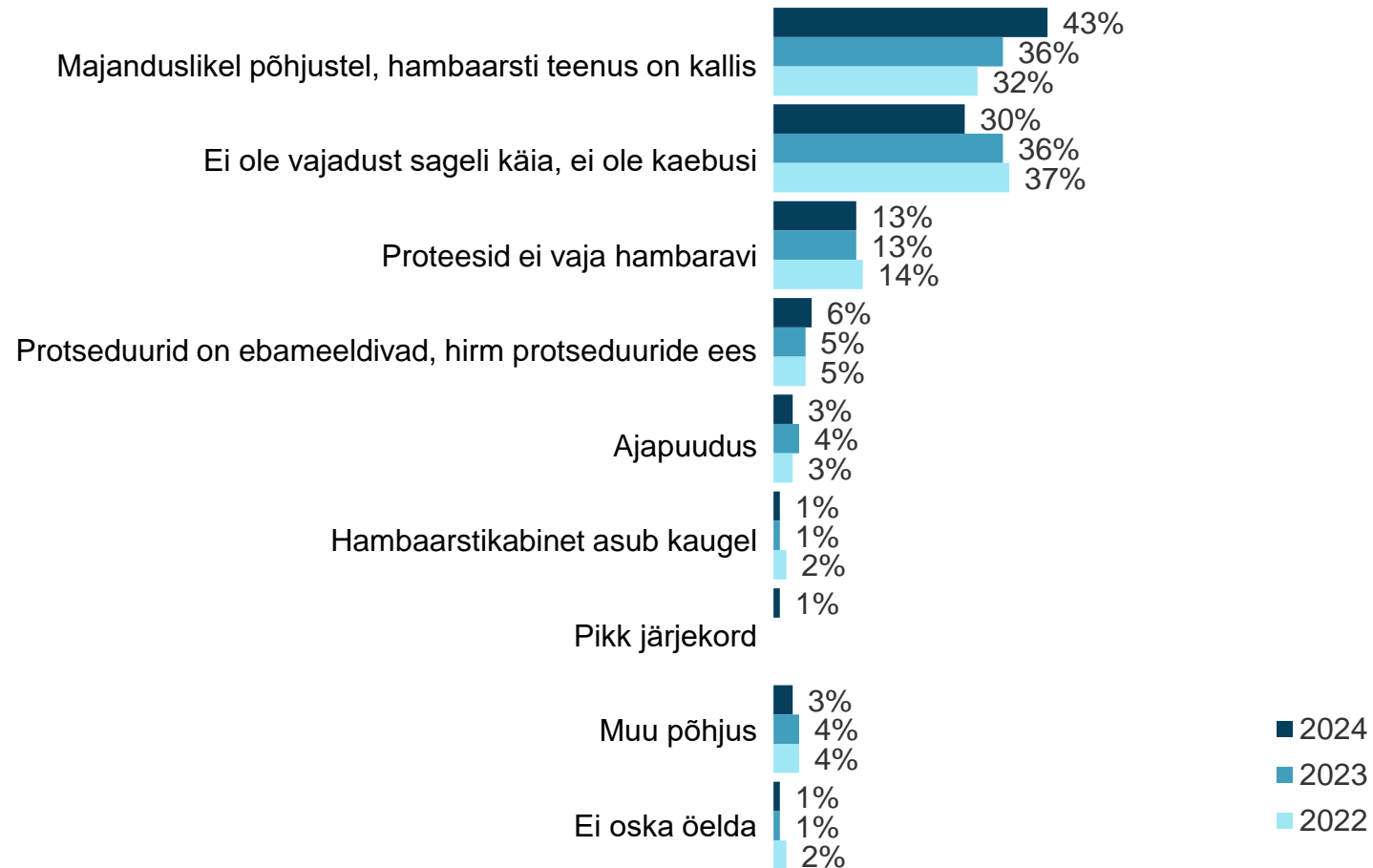

Takistused hambaarsti külastamiseks vähemalt kord aastas 2022-2024

% neist, kes külastavad hambaarsti harvem kui kord aastas, n=574

K15. Hambaarsti juures soovitatakse käia vähemalt üks kord aastas.

Mis on peamine põhjus, miks Te käite hambaarsti juures harvem kui kord aastas?

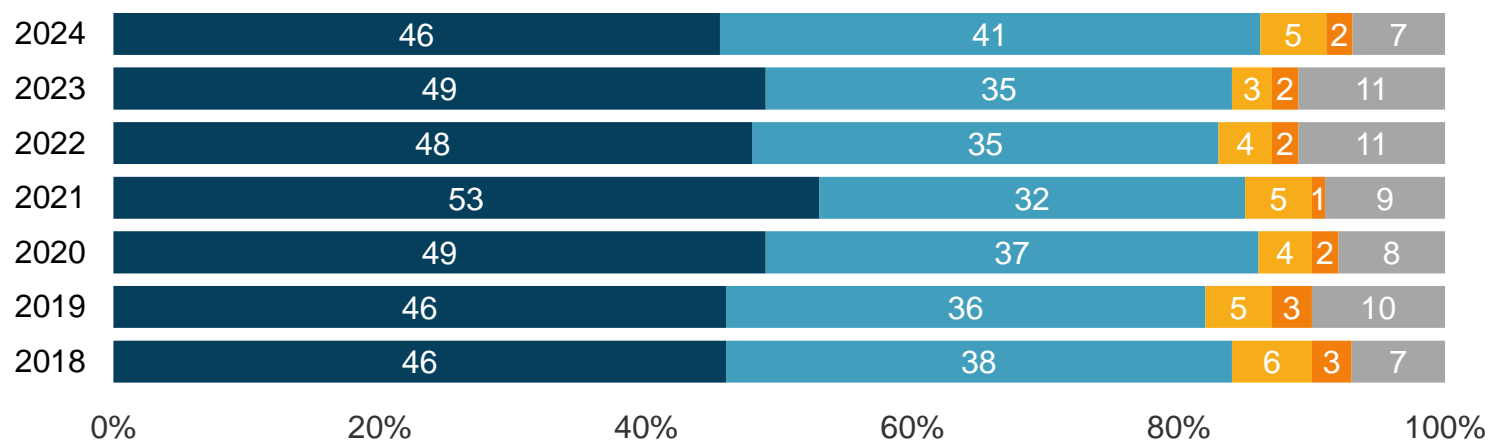

Rahulolu hambaarstiga viimase külastuse põhjal 2018-2024

% kõikidest vastajatest, n=1379

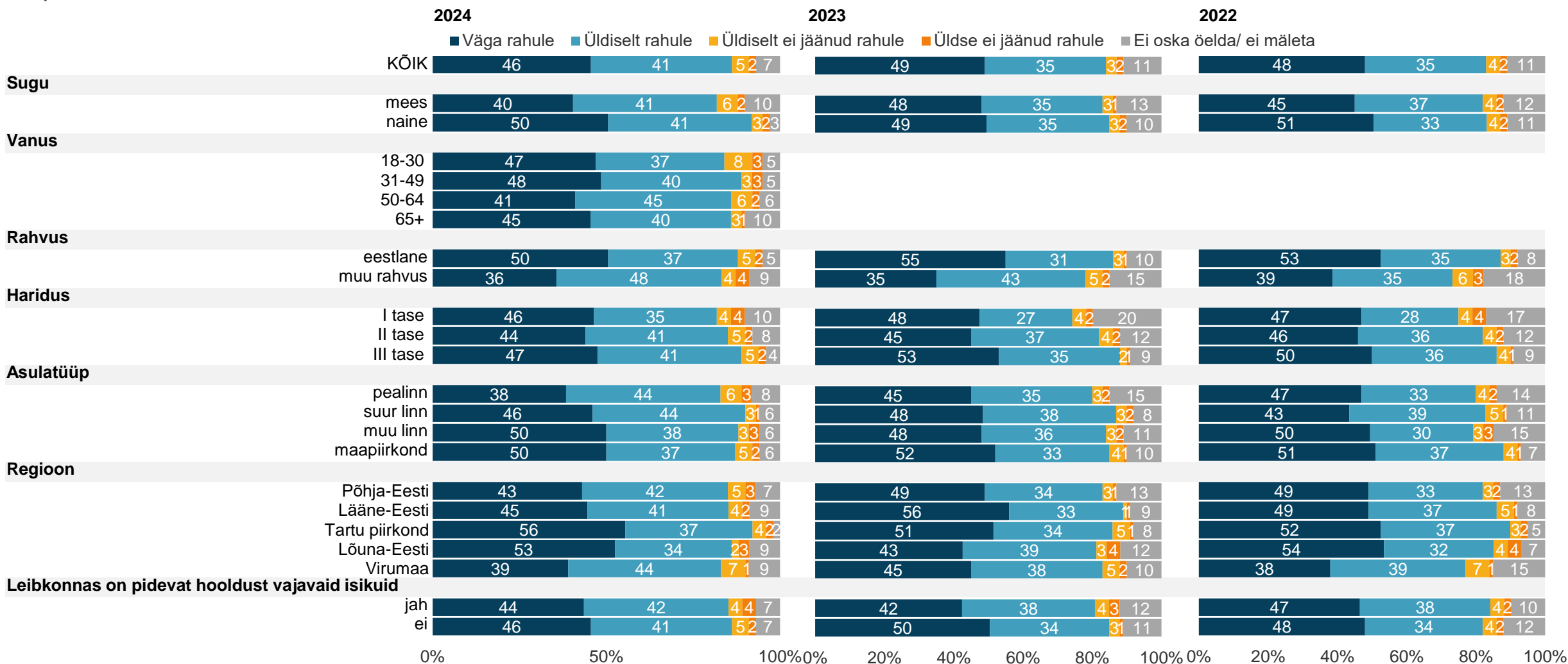
K16. Mõeldes oma viimasele hambaarsti vastuvõtule, siis kuivõrd rahule Te jäite hambaarstiga?

■ Väga rahule ■ Üldiselt rahule ■ Üldiselt ei jäänud rahule ■ Üldse ei jäänud rahule ■ ei oska öelda/ei mäleta

Rahulolu hambaarstiga viimasel külastusel: rahvastikurühmades 2022-2024

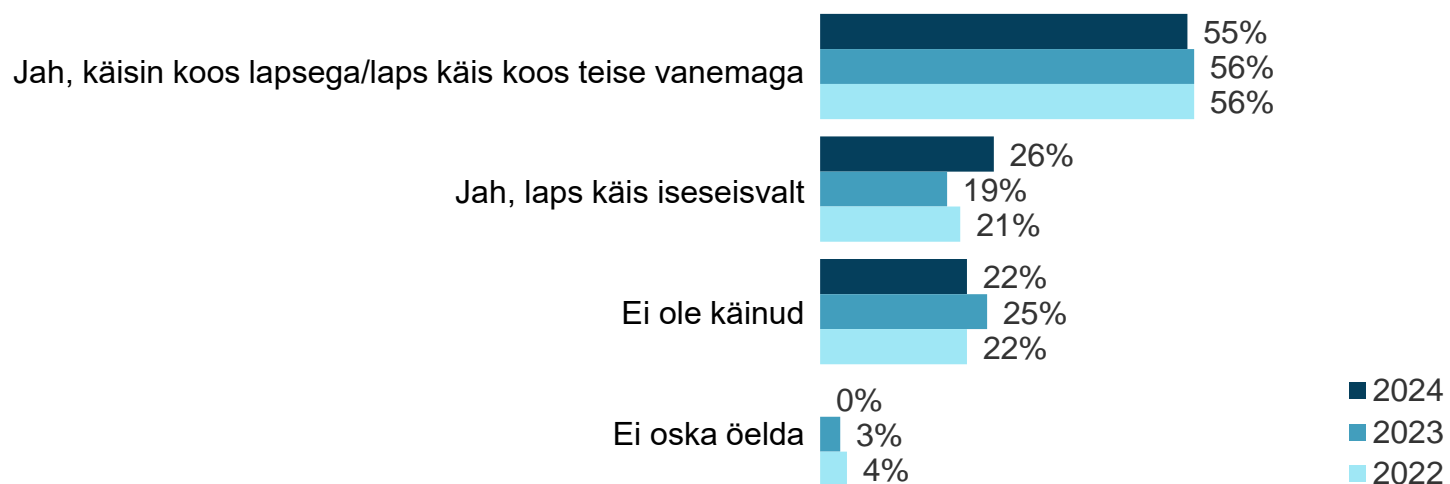
reaprotsent vastavast sihtrühmast

Hambaarsti külastamine kuni 19-aastase lapsega viimase 12 kuu jooksul 2022-2024

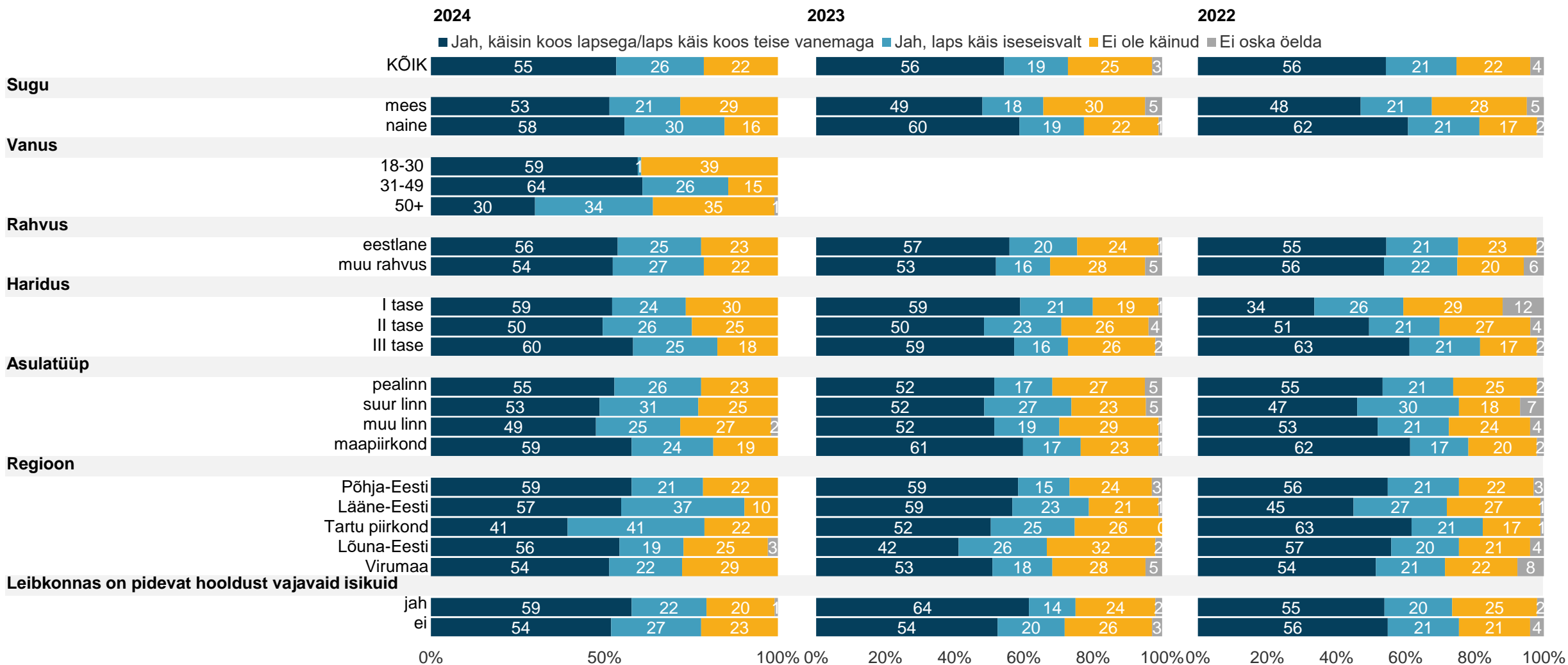
% neist, kellel on kuni 19-aastaseid lapsi, n=437

K17. Kas olete viimase 12 kuu jooksul käinud koos oma kuni 19-aastase lapsega või on Teie kuni 19-aastane laps iseseisvalt käinud hambaarsti juures? Kui Teil on mitu kuni 19-aastast last, siis mõelge noorimale neist.

Hambaarsti külastamine kuni 19-aastase lapsega viimase 12 kuu jooksul 2022-2024

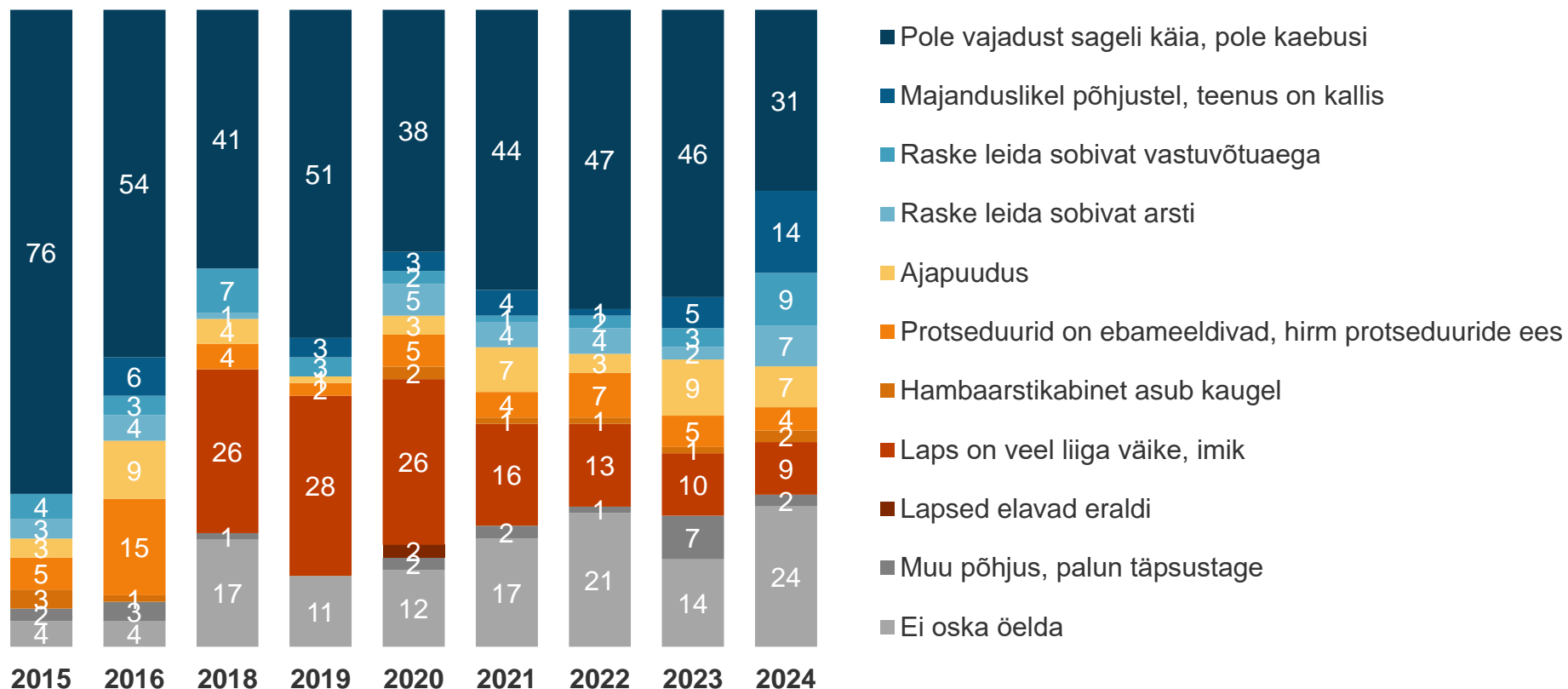
reaprotsent vastavast sihtrühmast

Põhjused, miks laps ei külasta hambaarsti vähemalt kord aastas 2015-2024

% vastajatest, kelle laps käib hambaarsti juures harvem kui kord aastas, n=99*

K18. Millised on peamised põhjused, miks Teie laps käib hambaarsti juures harvem kui kord aastas? Kui Teil on mitu kuni 19-aastast last, mõelge noorimale neist

*Väike vastajate arv, mistõttu tulemuste usalduspiirid on väga laiad.

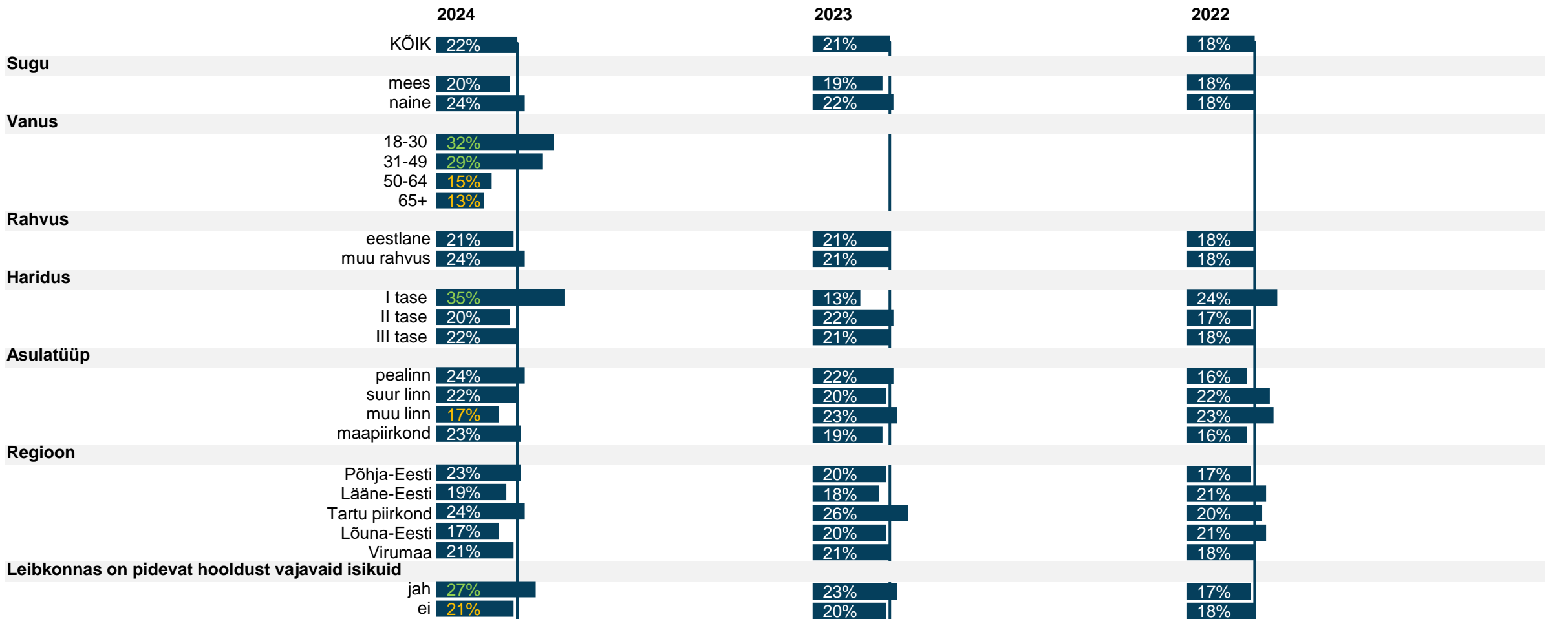
7

Erakorralise meditsiini
osakonna teenuste
kasutamine

Kokkuvõte: erakorralise meditsiini osakonna teenuste kasutamine

- **Erakorralise meditsiini osakonda on viimase 12 kuu jooksul sattunud umbes viiendik (22%) Eesti elanikest.** See näitaja on alates 2021. aastast vähehaaval kasvanud (5 protsendipunkti).
 - Keskmisest enam on EMO-s või traumapunktis käinud või sinna sattunud 18-30-aastased ja 31-49-aastased elanikud.
- **Õhtu- või öötundidel ilmneva ootamatu terviseprobleemi korral eelistaks suurem osa elanikest (53%) omal käel hakkama saada.** Nende osakaal on aastaga kasvanud kaheksa protsendipunkti võrra. **18%** pöörduks ise **EMO-sse**, **12%** helistaksid **perearsti nõuandetelefonile** ning **11%** kutsuksid koju **kiirabi**.
 - **Omal käel** eelistaksid hakkama saada keskmisest enam 18-30-aastased, muust rahvusest ning maapiirkondade elanikud.
 - **Kiirabi** kutsuksid keskmisest sagedamini muust rahvusest eestimaalased ning 65-aastased ja vanemad elanikud.
 - **EMO-sse** eelistaksid pöörduda muust rahvusest elanikud (23% vs 16% eestlastest).
- Kõige sagedamini satutakse erakorralise meditsiini osakonda **ootamatu haigestumise või vigastuse tagajärjel (77%)**. Oluliselt harvem minnakse EMO-sse kuna see on kiireim võimalus eriarsti vastuvõtule pääseda (11%), perearsti soovitusel (8%) või seetõttu, et see oleks kiireim võimalus uuringutele pääseda (6%). Need näitajad pole oluliselt muutunud.

Viimase 12 kuu jooksul erakorralise meditsiini osakonda külastanud elanikud 2022-2024 reaprotsent vastavast sihtrühmast

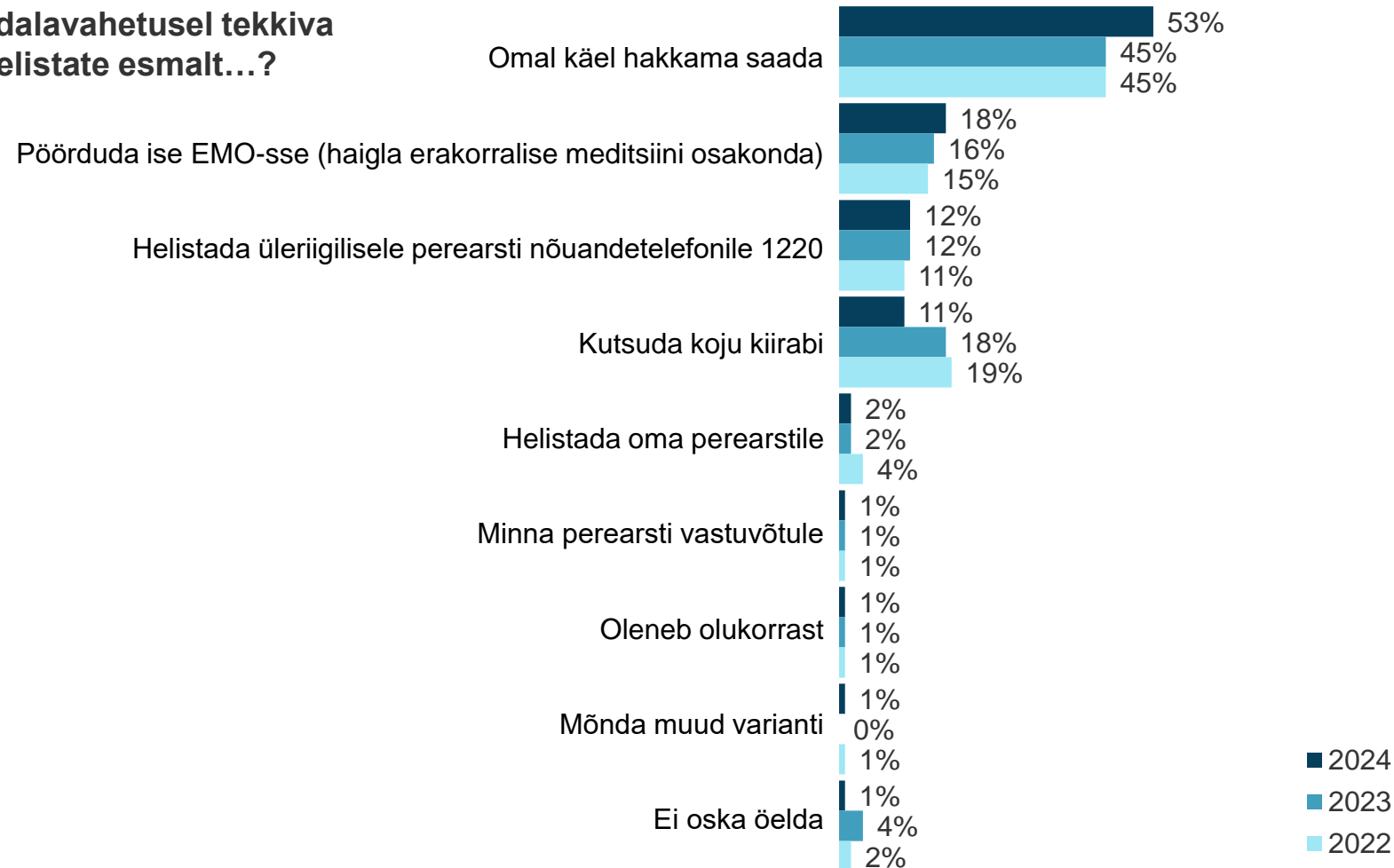

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

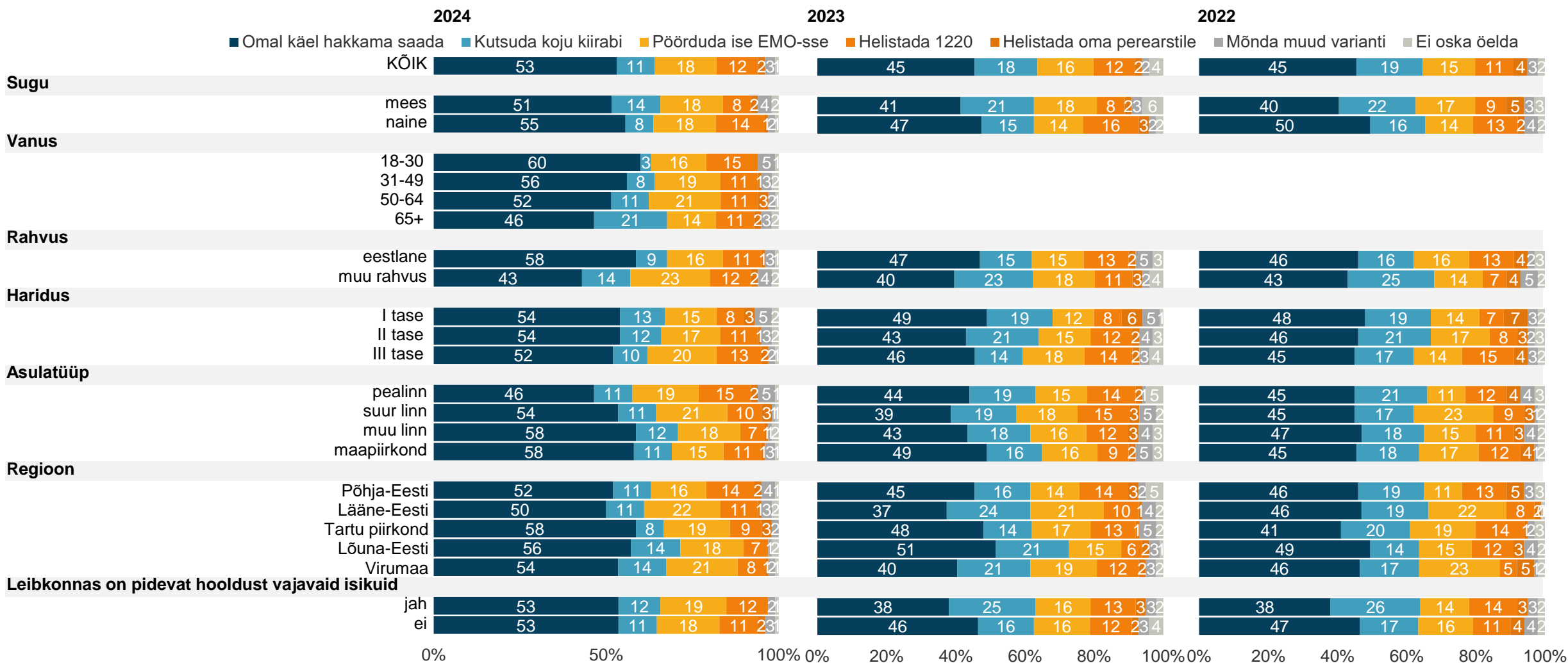
Toimimine õhtu- ja öötundidel või nädalavahetusel tekkiva ootamatu terviseprobleemi korral 2022-2024

% kõikidest vastajatest, n=1379

K19. Kas õhtu- ja öötundidel või nädalavahetusel tekkiva ootamatu terviseprobleemi korral eelistate esmalt...?

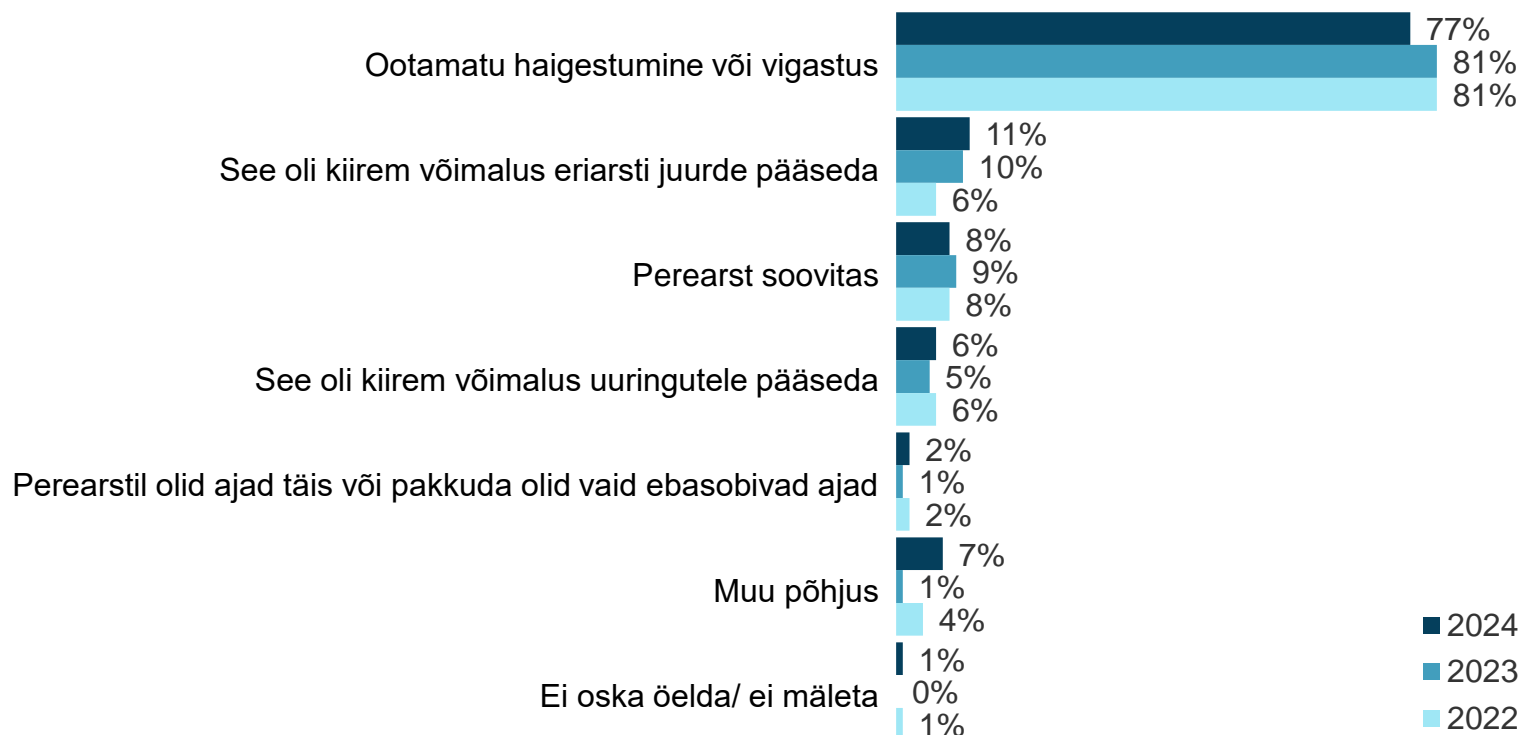
Toimimine õhtu- ja öötundidel või nädalavahetusel tekkiva ootamatu terviseprobleemi korral erinevates rahvastikurühmades 2022-2024 reaprotsent vastavast sihtrühmast

Erakorralise meditsiini osakonnas viibimise põhjused 2022-2024

% vastajatest, kes on viimase 12 kuu jooksul sattunud erakorralise meditsiini osakonda, n=297

K20. Mis oli põhjuseks erakorralise meditsiini osakonda või traumapunkti pöördumisel?

8

Retseptiravimid

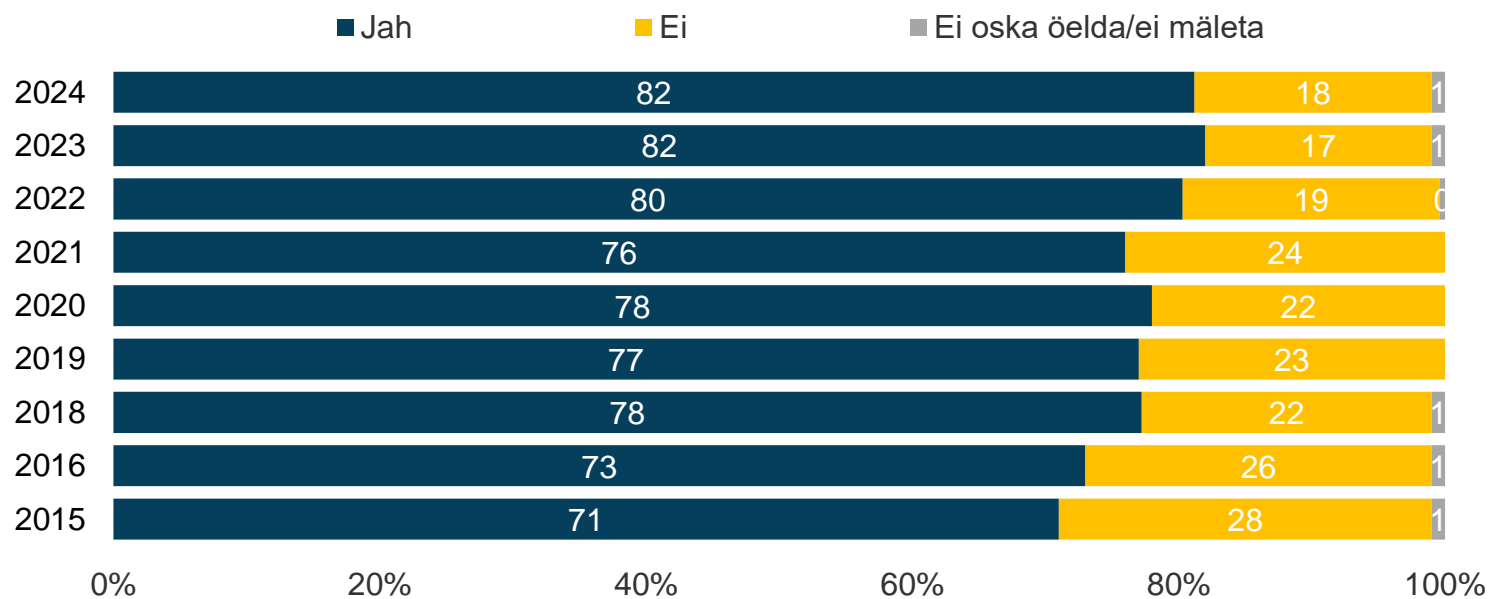
Kokkuvõte: retseptiravimid

- Retseptiravimeid on viimase 12 kuu jooksul ostnud 82% Eesti elanikest.
 - Keskmisest tõenäolisemalt on retseptiravimeid ostnud naised, 65-aastased ja vanemad elanikud ning need, kelle leibkonnas on pidevat hooldust vajavaid isikuid.
- Viimasel korral apteegist retseptiravimit ostes pakkus apteeker soodsaima hinnaga ravimit 57 protsendile ravimiostjatest. Sealhulgas 14 protsendile küll pakuti soodsamat ravimit, kuid klient ise loobus sellest võimalusest. 4% küsis ise soodsamat ravimit ning 34% väidab, et apteeker ei pakkunud soodsamaid valikuid. Nende osakaal, kellele soodsaima hinnaga ravimit pakuti, on küll veidi madalam kui aasta tagasi, kuid võrreldav varasemate aastate tasemega.
 - Neid, kellele soodsaima hinnaga ravimit pakuti, on enam 65-aastaste ja vanemate inimeste ning eestlaste seas.
 - Neid, kellele soodsaimat ravimit ei pakutud, on enam 18-30-aastaste ning muust rahvusest elanike seas.
- Apteekri pakutud soodsama hinnaga retseptiravimit ei soovita osta ennekõike seetõttu, et on harjumus/eelistus kasutada kas ühte kindlat ravimit või originaalravimit (45%). Kolmandik usuvad, et originaalravim mõjub paremini või on kogunud, et sel vähem kõrvaltoimeid.
- 27% kõigist 18-aastastest ja vanematest ning 31% neist, kellele on retseptiravimeid viimase 12 kuu jooksul välja kirjutatud, on mingil põhjusel jätnud neile **väljakirjutatud ravimid välja ostmata**. Kõige sagedamini oli retsepti saanud elanikel põhjuseks see, et ravimit ei peetud haiguse möödumise tõttu enam vajalikuks (10%) või unustati see osta (8%).
 - Ravimeid on enam jätnud välja ostmata 50-64-aastased mehed, 18-49-aastased naised ning madalama sissetulekuga elanikud.

Retseptiravimite ostmine viimase 12 kuu jooksul 2015-2024

% kõikidest vastajatest, n=1379

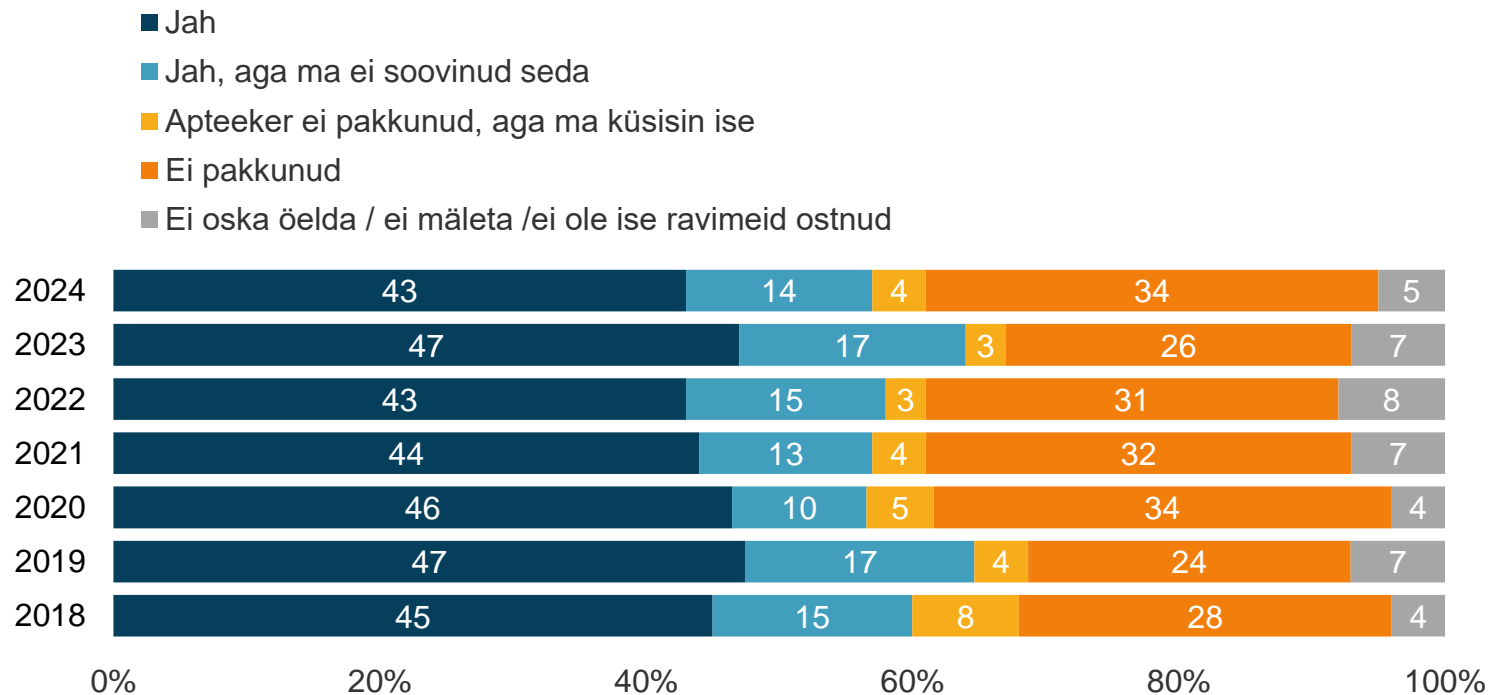
K21. Kas Te olete viimase 12 kuu jooksul ostnud retseptiravimeid?

Soodsaima hinnaga ravimi soovimine apteekri poolt 2018-2024

% nendest, kes on viimase 12 kuu jooksul ostnud retseptiravimeid, n=1159

K24. Kas viimasel korral apteegist retseptiravimit ostes pakkus apteeker soodsaima hinnaga ravimit?

Põhjused, miks ei soovitud osta apteekri pakutud soodsaima hinnaga retseptiravimit 2024

% nendest, kellele apteeker pakkus soodsaima hinnaga ravimit, aga vastaja ei soovinud seda osta, n=165; spontaansed vastused

K23. Miks Te ei soovinud osta apteekri pakutud soodsaima hinnaga retseptiravimit?

- harjumus/eelistus kasutada orginaalravimit/ühte kindlat ravimit
- orginaalravim sobib/mõjub paremini/ on parem/on kvaliteetsem kui analoog
- arst määras kindla ravimi või apteeker soovitas
- muu
- ei tea, ei taha

" Miskipärast orginaal arcoxia mõjub paremini, kui sama toimeainega teised ravimid. Vererõhu ja suhkrutaseme tablettide osas vahet pole

" Ma olen oma ravimiga harjunud, tean kõrvaltoimeid. ei soovi uuega katsetama hakata.

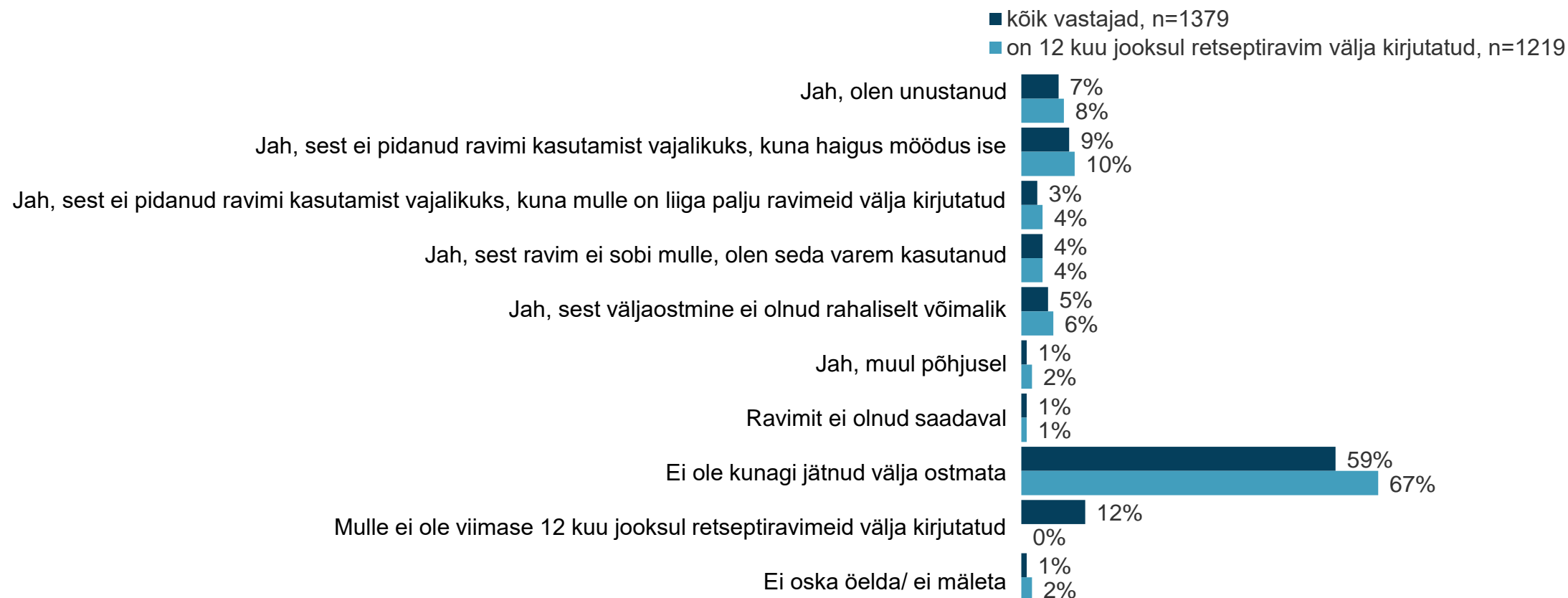
" Antidepressant soodsama hinnaga ei sobi mulle, proovisin. Jään originaali kasutama

" Mul on enda kindlad ravimid, mida kasutan, kuna need toimivad minu puhul kõige paremini, ning ma ei soovi neid vahetada teiste tundmatute ravimite vastu.

Retseptiravimite väljaostmata jätmise põhjused 2024

% kõikidest vastajatest, n=1379

K24. Kas ja mis põhjusel olete jätnud viimasel 12 kuul väljakirjutatud retseptiravimi apteegist välja ostmata

9

Riiklik Terviseportaal

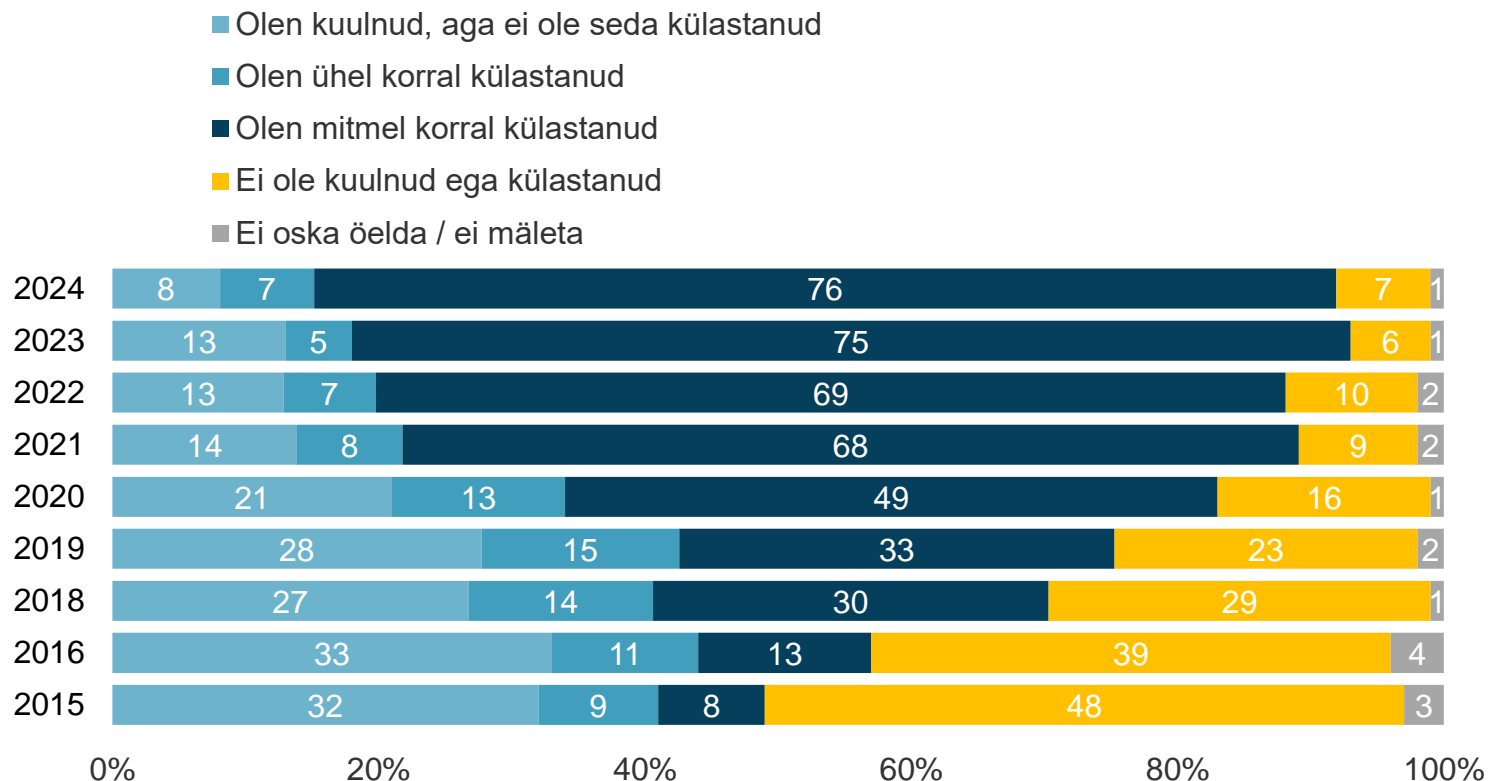
Kokkuvõte: riiklik Terviseportaal

- Eestis käivitus 2008. aastal üleriigiline terviseinfosüsteem ehk Digilugu, kuhu edastati patsiendi olulisemad terviseandmed iga ravijuhu kohta väljavõtetena arsti koostatud haigusloost või tervisekaardist. Süsteem sisaldas ka pildipanka ja digireseptikeskust. Nüüdseks kannab see Terviseportaaali nime. Terviseportaalist leiab infot tervise hoidmise kohta, saab vaadata enda või pereliikmete terviseandmeid, kasutada erinevaid teenuseid ja broneerida aega arstile.
- **Terviseportaaali olemasolust on kuulnud 92% Eesti elanikest, sealhulgas 84% on portaaali vähemalt ühe korra külastanud.** Portaaali tuntus on võrreldes eelmise aastaga samal tasemel, külastamine on veidi kasvanud. Portaalist ei ole kuulnud 7% elanikest.
 - **Portaalist ei ole sagedamini kuulnud** 65-aastased ja vanemad elanikud.
 - **Vähemalt ühe korra on terviseportaaali külastanud** keskmisest tõenäolisemalt 18-64-aastased ja kõrgharidusega elanikud.
- **Ennekõike on portaaali külastatud enda terviseandmete vaatamiseks (80%).** Teine levinud tegevus on digiregistratuuris arstiaja vaatamine või broneerimine, mida tehakse aasta-aastalt üha enam (2024: 44%). 25% on portaalil käinud uudishimust ja 20% vaadanud oma pereliikmete terviseandmeid. Võrreldes varasemaga on oluliselt vähem täidetud tervisetõendeid (11%).
- Suur osa (88%) Terviseportaaali külastajatest peab selle **kasutamist lihtsaks** ning vaid 10% keeruliseks. Hinnangud ei sõltu kuigi palju sellest, milleks seni portaaali on kasutatud: need jäävad eri tegevuste puhul üle 90%. Erandina tervisetõendi täitjatest pidasid kasutamist lihtsaks 88% ning nende, kes ei mäleta, milleks portaaali kasutasid või kasutasid seda muul nimetamata põhjusel, on hinnangud kasutuslihtsusele oluliselt madalamad.
 - Terviseportaaali kasutamist **peavad lihtsaks** sagedamini naised, 18-30 ja 50-64-aastased, kõrghariduse ja kõrgema sissetulekuga inimesed.
 - Terviseportaaali kasutamist **peavad keeruliseks** sagedamini mehed, vanuserühm 31-49.

Terviseportaali* tuntus 2015-2024

% kõikidest vastajatest, n=1379

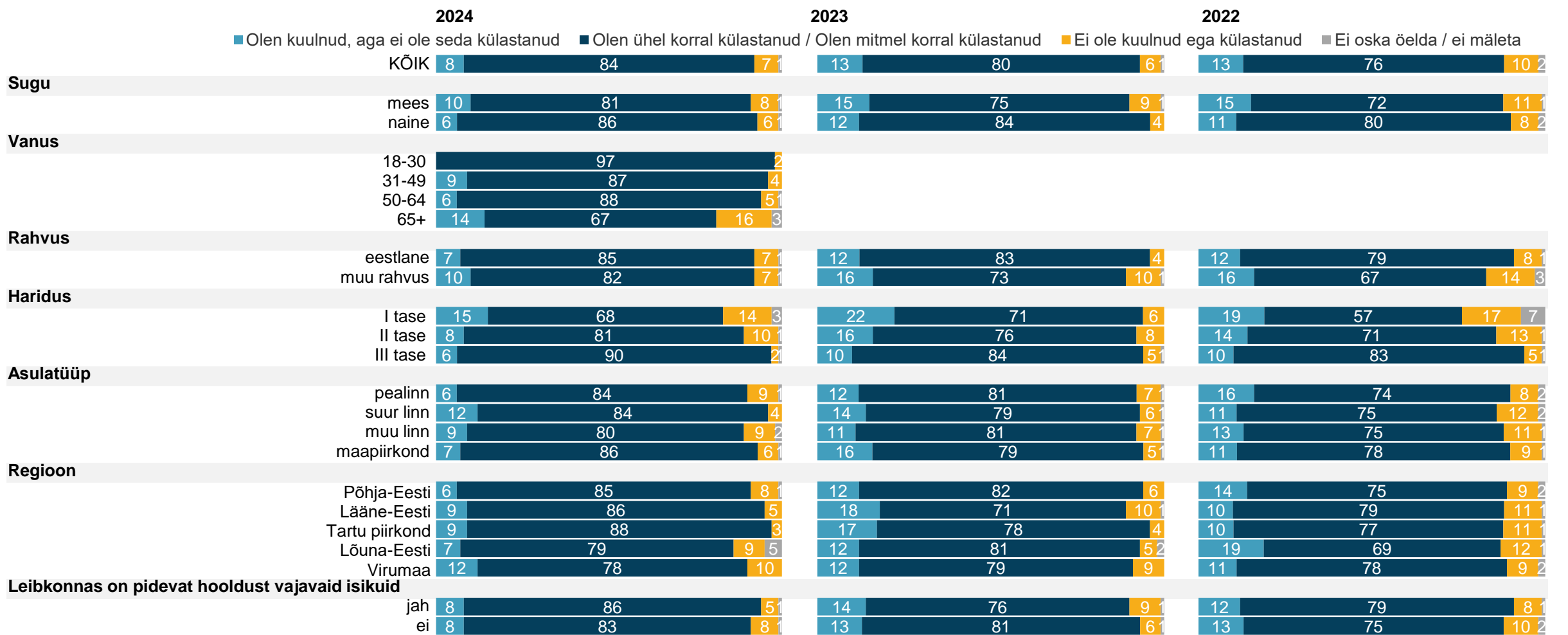
K26. Kas Te olete külastanud riiklikku Terviseportaali (endine digilugu.ee), kus näete oma terviseandmeid ja saate kasutada erinevaid teenuseid?

* Enne 2023 aastat küsiti patsiendiportaali kohta

Terviseportaali* tunnus ja külastamine rahvastikurühmades 2022-2024

reaprotsent vastavast sihtrühmast

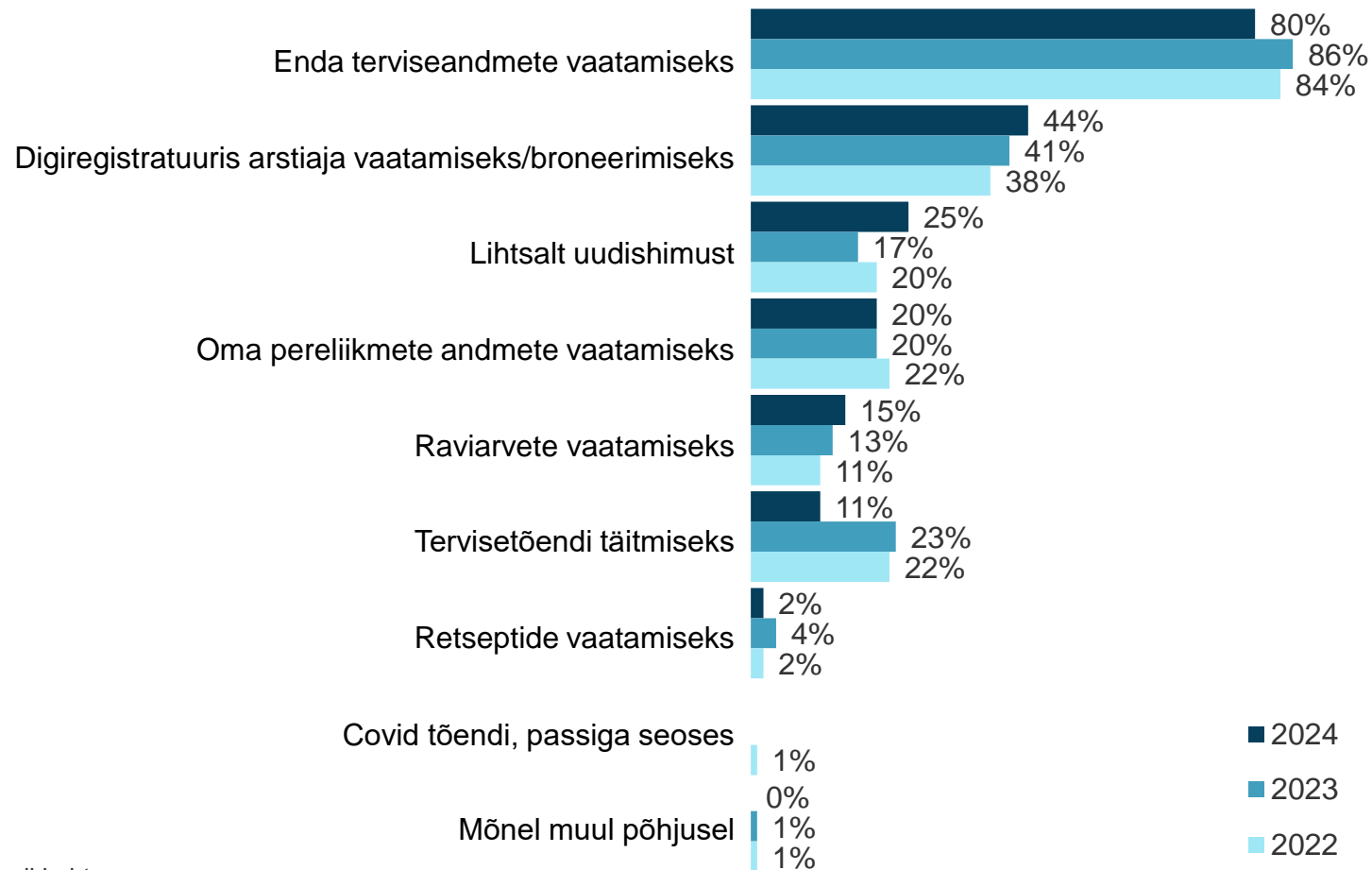
* Enne 2023 aastat küsiti patsiendiportaali kohta

0% 50% 100% 0% 20% 40% 60% 80% 100% 0% 20% 40% 60% 80% 100%

Terviseportaali* külastamine 2022-2024

% vastajatest, kes on portaali külastanud, n=1187

K27. Millisel eesmärgil Te Terviseportaali külastasite?

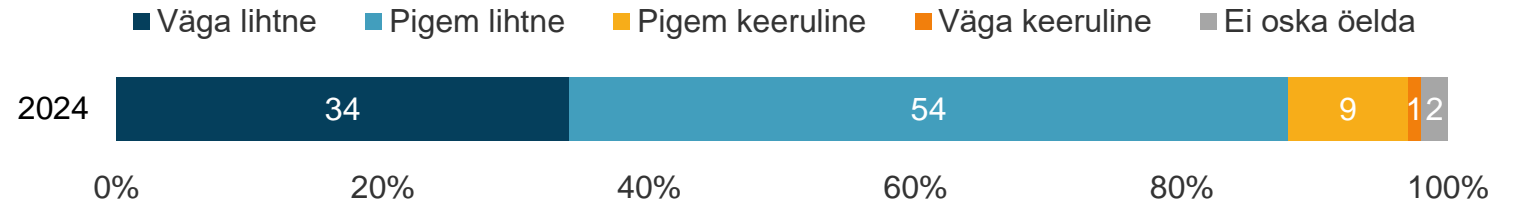

* Enne 2023 aastat küsiti patsiendiportaali kohta

Hinnang Terviseportaali külastamisele 2024

% vastajatest, kes on portaali külastanud, n=1187

K28. Kui lihtne või keeruline on Teie jaoks Terviseportaali kasutamine?

* Enne 2023 aastat küsiti patsiendiportaali kohta

10

Tervishoiu rahastamine

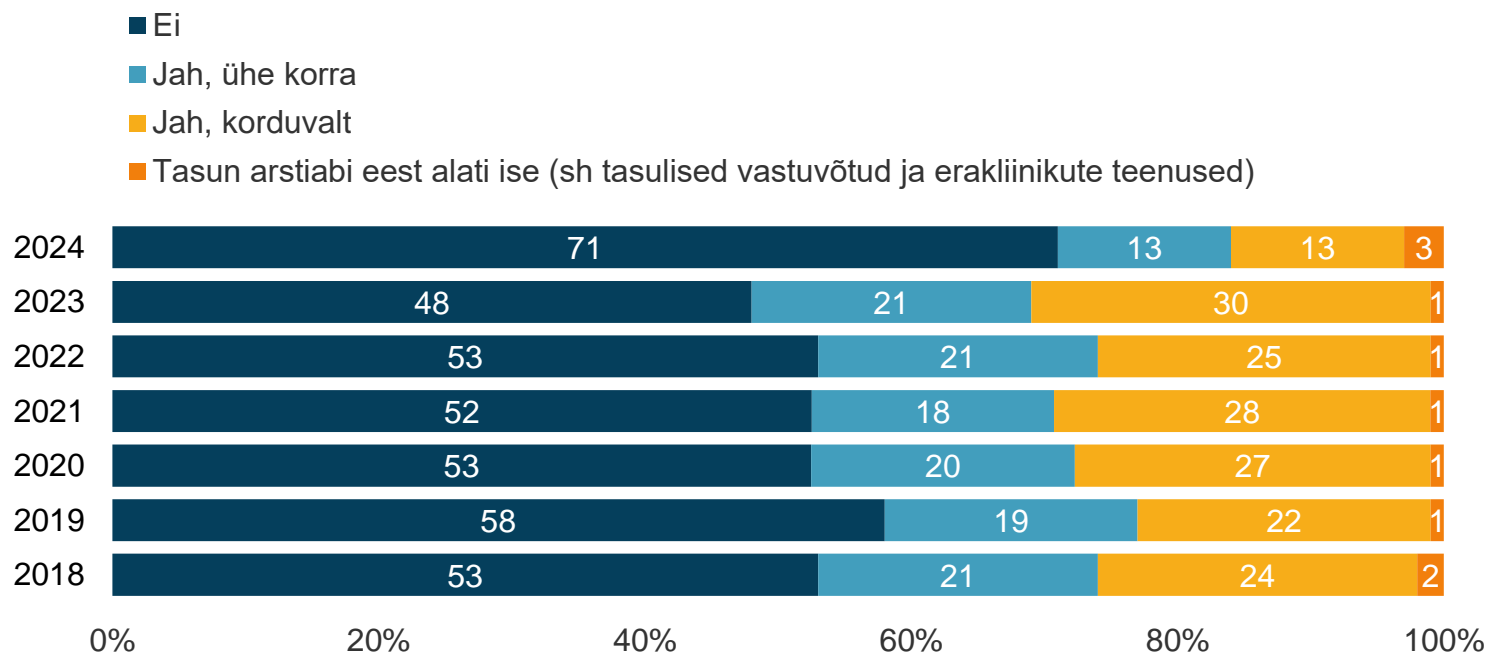
Kokkuvõte: tervishoiu rahastamine

- 29% elanikest **on ise kunagi arstiabi eest tasunud, et pääseda arsti juurde kiiremini või saatekirjata**, ning 71% ei ole kunagi sel eesmärgil ise arstiabi arveid tasunud. Kui varasemalt küsiti ise arstiabi eest tasumise kohta eesmärgil saada kiiremini, väljaspool järjekorda arsti juurde, siis seekordses uuringus lisati põhjusena ka arsti külastamine saatekirja puudumisel. Seetõttu ei ole tulemuse üheselt võrreldavad ning nende osakaal, kes on arstiabi eest ise tasunud, on oluliselt väiksem (2023: 51%).
 - Keskmisest sagedamini on **vähemalt ühe korra meditsiiniliste teenuste eest tasunud** 18-49-aastased, muust rahvusest kõrgharidusega inimesed, Põhja-Eesti sh. Tallinna elanikud, kõrgema netosissetulekuga (üle 1300 euro pereliikme kohta) inimesed. Samuti on seda sagedamini teinud kehtivad ravikindlustuseta inimesed
 - **Mitte kunagi ei ole arstiabi eest tasunud** sagedamini vanemad kui 65-aastased inimesed, väiksemate linnade ja maapiirkonna elanikud, Lõuna-Eesti ja Virumaa elanikud.
- Pikkade järjekordade vältimiseks või saatekirjata vastuvõtule saamiseks oleks **75% kõikidest eestimaalastest valmis midagi arstiabi eest maksma**. Nende osakaal ei ole võrreldes kolme eelneva aastaga oluliselt muutunud. Suures osas jäävad summad endiselt alla 100 euro (67% kõikidest vastanutest). **31% oleks valmis ise ravi eest tasuma kuni 20 eurot, 22% oleks nõus maksma 21-50 eurot, 14% võiks vajadusel välja käia 51-100 eurot ning 8% üle 100 euro. 15% ei ole nõus arstiabi eest ise midagi maksma**. Aastaga on nende osakaal, kes on nõus kuni 100 eurot välja käima, veidi kasvanud (8 protsendipunkti), ennekõike on kasvanud valmisolek maksta kuni 20 eurot (10 protsendipunkti). Samas on vähenenud nende osakaal, kes oleks valmis maksma üle 100 euro (7 protsendipunkti).
 - Keskmisest enam on valmis ravi eest ise tasuma naised, 18-30-aastased, kõrgema sissetulekuga elanikud, lastega inimesed ja need, kel puudub ravikindlustus.
- Nende seas, kes on valmis midagi arstiabi eest maksma, on kõige suurem valmisolek maksta **koduõendusabi** (54%), **eriarstiabi** (52%) ja **hambaravi** (52%) eest. Vähesem on valmisolek maksta **EMO või kiirabi** (24%) ning **protseduuride ja operatsioonide** eest (22%). Sarnaselt eelmistele uuringutele ollakse **kõige vähem valmis tasuma perearsti teenuste eest** (13%).

Arstiabi eest tasumine, et pääseda arsti juurde ilma saatekirjata või kiiremini või väljaspool üldist järjekorda 2018-2024

% kõikidest vastajatest, n=1379

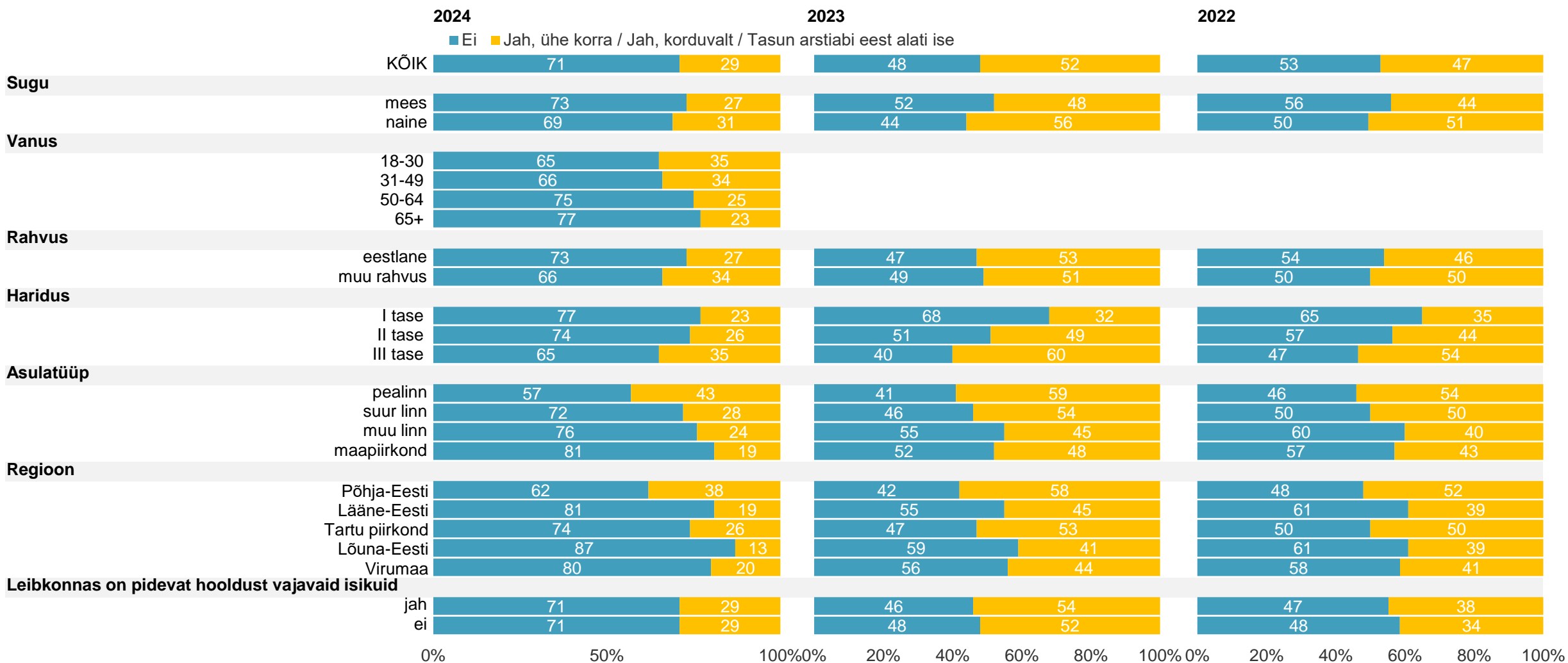
K29. Patsiendil on alati võimalik vajaliku arstiabi eest ka ise maksta ja saada arsti juurde ilma saatekirjata või kiiremini ning väljaspool üldist järjekorda. Kas Te olete viimase 12 kuu jooksul ise arstiabi eest maksnud, et saada arsti juurde ilma saatekirjata või kiiremini ning väljaspool järjekorda?*

* Sõnastuse muutus: kuni 2024. aastani küsiti ise maksmise kohta selleks, et saada arsti juurde kiiremini, 2024. aastast alates lisati põhjusena ka saatekirja puudumine.

Arstiabi eest tasumine, et pääseda arsti juurde kiiremini 2022- 2024

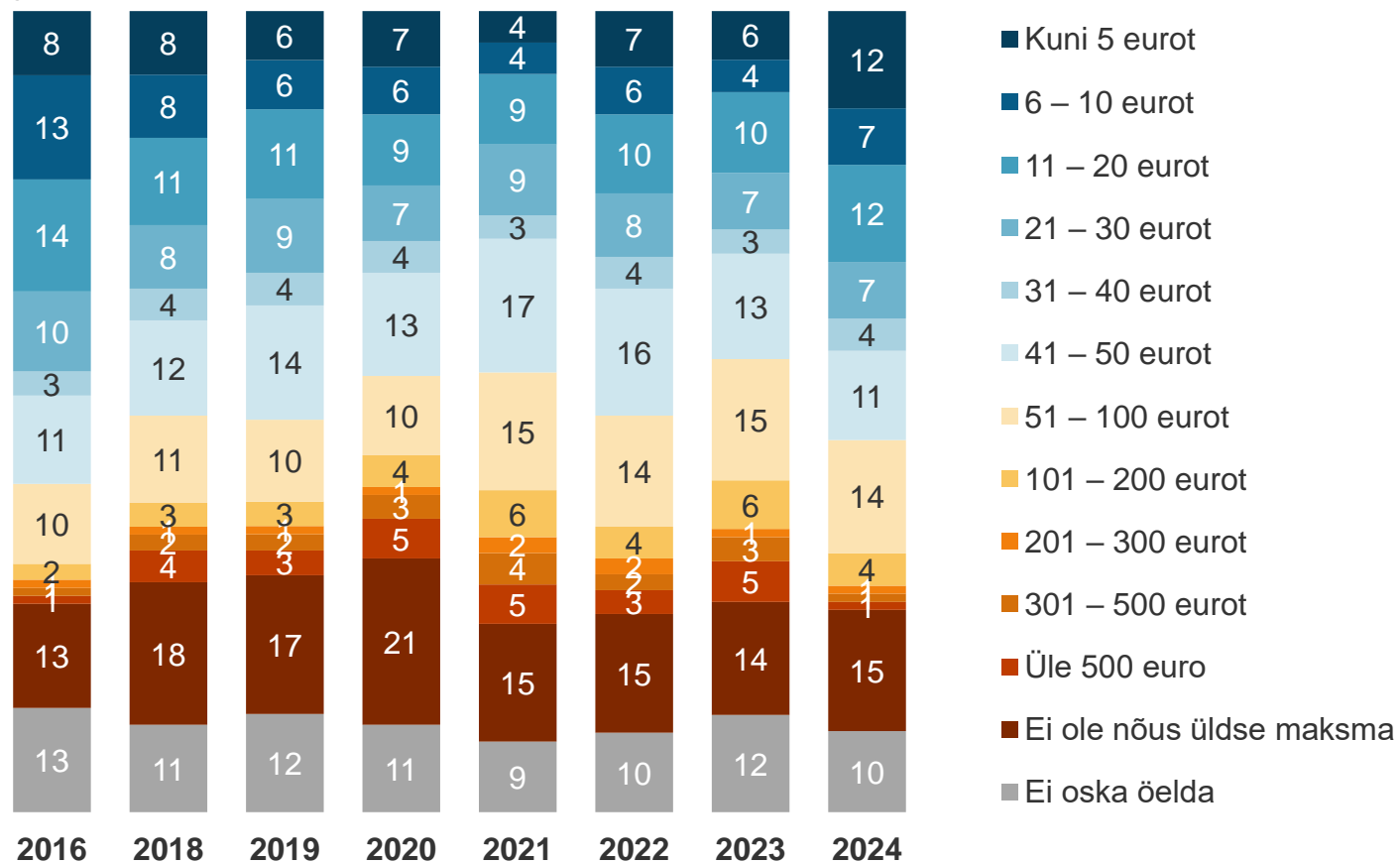
reaprotsent vastavast sihtrühmast

Valmisolek kiirema arstiabi saamise nimel ise maksta 2016-2024

% kõikidest vastajatest, n=1379

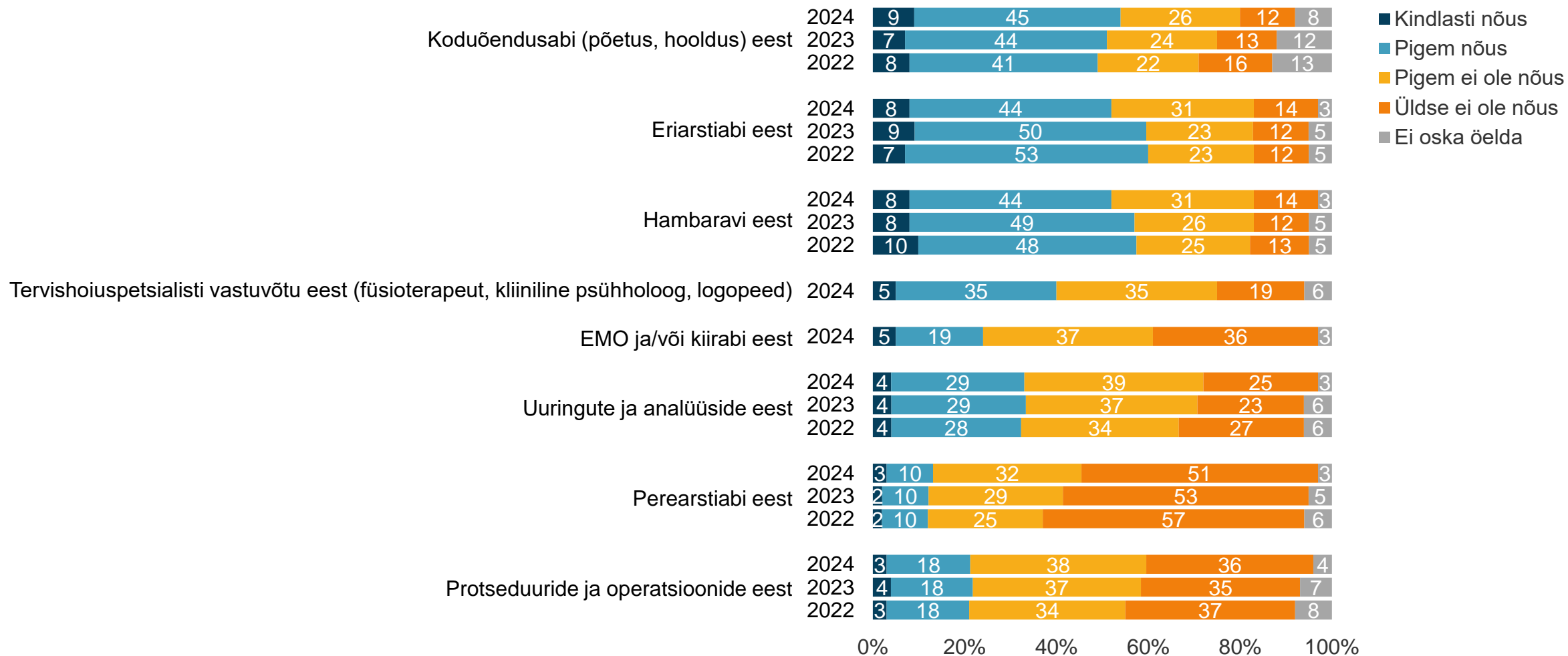
K30. Kui palju Te oleksite nõus kogu ravi eest ise maksma, et Teie pereliige või Teie ise saaksite arstiabi ilma saatekirjata või väljaspool järjekorda kiiremini?

Valmisolek maksta erinevate tervishoiuteenuste eest 2022-2024

% kõikidest, kes on nõus tervishoiuteenuste eest maksma, n=1159

Milliste tervishoiuteenuste eest Te olete nõus ise maksma (teenused on reastatud kindlasti nõustujate osakaalu suuruse järgi)

11

Lisad

Üldkogum ja valim

- Elanikkonna uuringu sihtrühmaks on 18-aastased ja vanemad Eesti elanikud. Uuring on esinduslik Eesti elanikkonna suhtes, küsitlusele vastanud inimeste jaotus vastab Eesti täiskasvanud elanikkonna struktuurile soo, vanuserühma, rahvuse, maakonna, asulatüübi ja haridustaseme järgi.
- Valim oli moodustatud proportsionaalse kihtvalimina, kihtide suurused vastasid Eesti elanikkonna struktuurile Eesti Statistikaameti andmetel seisuga 01.01.2024 (1 106 808 inimest). Esimeseks kihiks oli piirkond maakonna lõikes, millele eraldi kihina lisandus Tallinn. Piirkondade siseselt on valim esinduslik soo ja vanuse lõikes. Kogu valimi tasandil on esinduslik rahvuse (eestlane, muu rahvus), asulatüübi (Tallinn, suur linn, muu linn, maa-asula) ja haridustaseme (alla III taseme hariduse, III taseme haridus) jaotus.
- Allolevas tabelis on esitatud planeeritud valimijaotus maakonniti, veebis (CAWI) ja telefoni teel (CATI) läbiviidud intervjuude jaotus ning tegelik valimijaotus.

	planeeritud kokku	CAWI	CATI	tehtud kokku
Tallinn	200	253	14	267
Harjumaa	100	125	15	140
Hiiumaa	40	21	20	41
Ida-Virumaa	100	120	10	130
Jõgevamaa	50	36	15	51
Järvamaa	50	29	24	53
Läänemaa	40	28	16	44
Lääne-Virumaa	60	42	21	63
Põlvamaa	50	45	12	57
Pärnumaa	60	79	14	93
Raplamaa	50	41	12	53
Saaremaa	50	53	6	59
Tartumaa	100	152	13	165
Valgamaa	50	32	23	55
Viljandimaa	50	41	16	57
Võrumaa	50	32	19	51
	1100	1129	250	1379

Küsitlusstatistika

- Uuring viidi läbi telefoni- ja veebiküsitluse kombinatsioonina; veebis vastamiseks saadeti vastamiskutseid nii meilile kui ka SMS-i teel. Telefonile vastas 250 inimest, SMS kutsetele reageeris 137 inimest ja veebiuuringu kutsele vastas 992 inimest.
- Telefoniküsitlusel kasutati vastajate leidmiseks Kantar Emori vastajapaneeli Foorum.
- Perioodil 09.12 - 17.12.2024 tehti **250 telefoniintervjuud**, ühe intervjuu keskmine pikkus oli 17,4 minutit. Valimibaasi 1873 telefoninumbri seast kasutati ära 1119 telefoninumbrit, kusjuures:
 - 250 juhul viidi intervjuu läbi;
 - 291 juhul sihtrühma esindaja keeldus intervjuust;
 - 26 juhul ei olnud valitud numbril sihtrühma esindajat või polnud ta küsitlusperioodil kättesaadav;
 - 327 juhul ei toimunud intervjuud, kuna kvoot oli täis;
 - 225 juhul ei saadud kontakti (number ei vastanud/polnud kasutusel, oli kinni);

Küsitlemisel osales 15 Kantar Emori küsitlejat.

- Perioodil 02.12 - 18.12.2024 tehti **992 veebiintervjuud**, ühe intervjuu keskmine pikkus oli 12,2 minutit. Uuringus osalemise kutse saadeti **meili teel** 7780-le Kantar Emori eelvärvatute baasis olevale Eesti elanikule (eelvärvatute baasis on kokku üle 30 000 valideeritud kontakti).
 - 992 juhul viidi intervjuu läbi;
 - 6214 juhul kontakt puudus;
 - 3 juhul sihtrühma esindaja keeldus intervjuust;
 - 686 juhul intervjuu katkestati.

Lisaks saadeti 1900 vastamiskutset **SMS-i teel** Emori eelvärvatute baasis olevatele telefoninumbritele. **137 juhul viidi intervjuu läbi.**

Tulemuste usalduspiiride hindamise tabel

- Andmetabelite uurimisel ja tulemustest järelduste tegemisel tuleb arvestada valimi veaga. Oleme andnud usalduspiirid 95% tõenäosusega, arvestades kogu valimi ja sagedamini esinevate alarühmade arvulist suurust.
- **Tabeli kasutamise näide:** 1400 vastajast 60% on viimase aasta jooksul käinud hambaarsti juures. Kui „jah“ vastuse osakaal on 60%, siis tulemuse täpsusaste on ± 2,56%.

Üldkogum	01.01.24												
1 106 808													
Valimi suurus	50%	45%	40%	35%	30%	25%	20%	15%	10%	5%	3%	2%	
	50%	55%	60%	65%	70%	75%	80%	85%	90%	95%	97%	98%	
30	18,4%	18,3%	18,1%	17,6%	16,9%	16,0%	14,8%	13,2%	11,1%	8,0%	6,3%	5,2%	
50	14,3%	14,2%	14,0%	13,6%	13,1%	12,4%	11,4%	10,2%	8,6%	6,2%	4,9%	4,0%	
75	11,5%	11,5%	11,3%	11,0%	10,6%	10,0%	9,2%	8,2%	6,9%	5,0%	3,9%	3,2%	
100	10,0%	9,9%	9,8%	9,5%	9,2%	8,7%	8,0%	7,1%	6,0%	4,4%	3,4%	2,8%	
200	7,0%	7,0%	6,9%	6,7%	6,4%	6,1%	5,6%	5,0%	4,2%	3,1%	2,4%	2,0%	
300	5,7%	5,6%	5,5%	5,4%	5,2%	4,9%	4,5%	4,0%	3,4%	2,5%	1,9%	1,6%	
500	4,38%	4,36%	4,29%	4,18%	4,02%	3,79%	3,51%	3,13%	2,63%	1,91%	1,49%	1,23%	
600	4,00%	3,98%	3,92%	3,82%	3,67%	3,46%	3,20%	2,86%	2,40%	1,74%	1,36%	1,1%	
700	3,70%	3,68%	3,63%	3,53%	3,39%	3,21%	2,96%	2,64%	2,22%	1,61%	1,26%	1,04%	
800	3,46%	3,45%	3,39%	3,30%	3,17%	3,00%	2,77%	2,47%	2,08%	1,51%	1,18%	0,97%	
900	3,27%	3,25%	3,20%	3,11%	2,99%	2,83%	2,61%	2,33%	1,96%	1,42%	1,11%	0,91%	
1 000	3,10%	3,08%	3,04%	2,95%	2,84%	2,68%	2,48%	2,21%	1,86%	1,35%	1,06%	0,87%	
1 100	2,95%	2,94%	2,89%	2,82%	2,71%	2,56%	2,36%	2,11%	1,77%	1,29%	1,01%	0,83%	
1 200	2,83%	2,81%	2,77%	2,70%	2,59%	2,45%	2,26%	2,02%	1,70%	1,23%	0,96%	0,79%	
1 300	2,72%	2,70%	2,66%	2,59%	2,49%	2,35%	2,17%	1,94%	1,63%	1,18%	0,93%	0,76%	
1 400	2,62%	2,60%	2,56%	2,50%	2,40%	2,27%	2,09%	1,87%	1,57%	1,14%	0,89%	0,73%	
1 500	2,53%	2,52%	2,48%	2,41%	2,32%	2,19%	2,02%	1,81%	1,52%	1,10%	0,86%	0,71%	
1 600	2,45%	2,44%	2,40%	2,34%	2,24%	2,12%	1,96%	1,75%	1,47%	1,07%	0,84%	0,69%	
1 700	2,38%	2,36%	2,33%	2,27%	2,18%	2,06%	1,90%	1,70%	1,43%	1,04%	0,81%	0,67%	
1 800	2,31%	2,30%	2,26%	2,20%	2,12%	2,00%	1,85%	1,65%	1,38%	1,01%	0,79%	0,65%	

Projekti meeskond

Uuringu eri etappides osalesid ja olid vastutavad:

Tellijapoolne kontaktisik:	Vivika Tamra, Eesti Tervisekassa
Uuringu kava ja aruande koostaja:	Jaanika Hämmal
Programmeerija ja andmetöötaja:	Alje Roopärg
Graafilised tööd:	Maire Nõmmik

Kontaktinfo

Jaanika Hämmal
Kantar Emori juhtekspert
Telefon: 626 531
E-mail: jaanika.hammal@kantar.com

Kantar Emor

Telefon:626 8500
Faks:626 8501
E-mail:emor@emor.ee
Aadress: Maakri 21, Tallinn